

REČICA OB SAVINJI

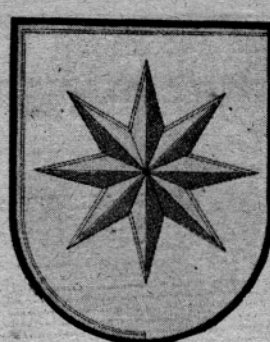

MOZIRJE

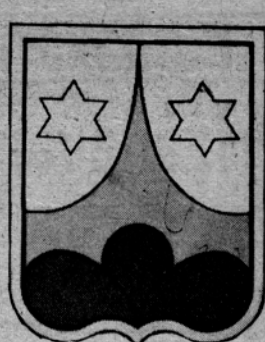
Savinjske

Leto XIV
Številka 5
Maj 1983

NOVICE

Glasilo socialistične
zveze delovnega ljudstva
občine Mozirje

LJUBNO

GORNJI GRAD

Poština plačana v gotovini

O preskrbi in
samoprispevku

Občinska konferenca SZDL je na svoji zadnji seji obravnavala dosedanje dejavnosti v zvezi s samoprispevkom za katerega se bodo občani odločali 22. maja 1983. Uvodoma je podal predsednik OK SZDL Hinko Čop kratko obrazložitev o nagibih, ki narekujejo podaljšanje drugega samoprispevka. V glavnem gre za nadaljevanje prepo- trebnih naložb v splošno korist vseh občanov, poseben poudarek pa je dan možnostim uresničevanja načrtov krajevnih skupnosti, ki seveda brez sredstev iz samoprispevka ne morejo zagotoviti napredka.

Sekretarka OK SZDL Rezka Plaznik pa je poročala o uspehih obveščanja oziroma političnih vodstev po krajevnih skupnostih, ki je bilo opravljeno s strani posebne skupine najodgovornejših ljudi v občini. Že ti razgovori so opozorili na določene okoliščine, ki jih je kazalo v osnutku načrta koriščenja bodočega samoprispevka popraviti, oziroma dopolniti. Tako je prišlo do odločitve, da se sredstva, ki bi jih zbrali delijo v enakem deležu med krajevne skupnosti in skupne potrebe. S tako popravljenim osnutkom so bili nato seznanjeni delovni ljudje v delovnih organizacijah in na zborih občanov, ki pa v večjih središčih niso bili dobro obiskani. Tako je ugotovljeno, da so predvsem manjkali kmetje, zato so sklenili pripraviti v nekaterih območjih posebne sestance, ki naj omogočijo boljše obveščenost tudi v oddaljenih

kraji. Za izvedbo samoprispevka so bile imenovane delovne skupine, ki svoje delo v redu opravljajo. Nasprotovanja podaljšanju samoprispevka ni bilo čutiti.

Ko so razpravljali o preskrbi v občini so ugotovili, da je ta doslej kar dobra. Seveda je opaziti določeno pomanjkanje nekaterih vrst blaga. Vendar pa je v glavnem boljše kot marsikje drugje. Uspelo je sproti izravnati potrebe v trgovinah s pomočjo blagovnih rezerv. Te pa niso zadostne, ker primanjkuje ustreznih skladišnih prostorov. Trgovina se trudi poskrbeti za dobro založenost, kar kaže podatek, da je trgovsko podjetje Savinja povečalo število dobaviteljev od 500 na 700. Velike težave povzročajo trgovini še predraga posojila. Saj je nemogoče ob zaslužku, ki je določen plačevati obresti tudi 30 %. Takšno stanje povzroča slabše zaslužke delavcem v trgovini, ti pa že doslej niso bili zavidljivo plačani! Zaskrbljujoča je slaba oskrba z nafto, kar vpliva na nekatere zastoje v delovnih organizacijah. Večjih nadomestnih količin ni mogoče zagotoviti, ker ni primernih skladišč.

V naprej bo treba posvetiti vso pozornost delovanju potrošniških svetov, ki so se ponekod že doslej izkazali. Morali bi biti v pomoč trgovini, zato so sklenili pripraviti za vodje teh svetov posebno izobraževanje, da bi delo potekalo v željeni smeri.

A. V.

Rož, Podjuna,
Zila ...

V mesecu aprilu je dramska skupina kulturnega društva „Jelka“ Nazarje obiskala Železno Kaplo na avstrijskem Koroškem.

Obisk je bil del kulturne izmenjave z zamejskimi Slovenci, ki so nas leta 1982 prijetno razveselili s svojim programom v delavskem domu Nazarje.

Spotoma smo se ustavili visoko pod Peco na avstrijski strani in obiskali Piršmanov spominski dom.

Scenske pripomočke in glasbeno opremo smo vozili s seboj, tako da smo izvedli generalno vajo dela programa kar v avtobusu prav pod Peco.

Že ob prihodu v Železno Kaplo so nas ljudje prijazno pozdravljali, kar nam je dalo poguma, ki je vedno dobrodošel za odganjanje treme pred nastopom.

Za nastop je bil pripravljen velik prostor v gostilni na Obirskem. Po dobrodošlici je sledil naš pozdrav in predstavitev ansambla ter

kraja kjer živimo, z željo, da bi podobna sodelovanja odpirala nova vrata za medsebojno sporazumevanje in zblíževanje.

V prvem delu programa so člani dramske skupine v belih oblekah in ponosnim pogledom predstavili recital „Domovina“, popestren s pesmimi in glasbo. Opazil sem iskreče solze na licih poslušalcev ob pesmi Rož, Podjuna, Zila ... tako prepričljivo in doživeto so prihajali glasovi iz ust mladih pevcev.

Drugi del programa smo izpolnili z veselo igrano Vzornim soprog, ki je zaradi svoje preproste dojemljive vsebine in originalne izvedbe doživela dolg in glasen aplavz.

Po končani predstavi smo pokramljali z gostitelji o njihovi in naših problemih in željah, bilo pa je na voljo tudi nekaj časa za ples in petje domačih narodnih pesmi.

DOBROVCM.

Ljubenska šola po dozidavi

Zaključni računi za leto 1982

Kljub zaostrenim pogojem gospodarjenja ocenjujemo, da smo v letu 1982 pri uresničevanju ekonomske stabilizacije, dosegli zadovoljive rezultate. Če na hitro preletimo glavne ekonomske kazalnike ugotovimo, da smo celotni prihodek povečali za 28,6 %, primerljivi dohodek za 34,7 %, dohodek za 30,5 % in čisti dohodek za 23,7 %, računano vse glede na leto 1981. Ekonomičnost poslovanja je ostala na enaki ravni kot leta 1981, oziroma natančneje je za 0,5 % večja, kar pomeni, da je celotni prihodek hitreje naraščal kot porabljeni sredstva. To sicer ni veliko, vendar je trend ugoden, saj smo v preteklih letih, kakor tudi med letom ugotavljali, da so nam porabljeni sredstva naraščala občutno hitreje od rasti celotnega prihodka.

Ko ugotavljamo zadovoljive ekonomske kazalnike, ne smemo zanemariti primerjave letnih planiranih. Plan celotnega prihodka smo dosegli s 100 %, plan dohodka presegle za % in plan čistega dohodka nismo dosegli za 1 %.

Na osnovi zgoraj omenjenih nekaterih ekonomskih kazalnikov dajemo naslednjo oceno gospodarjenja.

1. Kot pozitivne dejavnike gospodarjenja uvrščamo naslednje ugotovitve:

– fizična proizvodnja v OZD je kljub številnim motnjam pri preskrbi s surovinami in reprodukcijskim materialom ostala na enaki ravni kot leto poprej, v nekaterih OZD pa se celo povečala;

– porabljeni sredstva so počasneje naraščala kot celotni prihodek in dohodek, kar pomeni, da smo začeli boljše obvladovati materialne stroške in iskati kot vir dohodka tudi tukaj;

– dohodek je porastel za 30,5 % v primerjavi z letom 1981 in je presegel planska predvidevanja za 5 %. To pomeni, da so OZD izkoriščale notranje dejavnike, ki so prispevali k rasti dohodka;

– izvoz smo povečali na konvertibilno področje za 53 % glede na leto 1981 in predstavlja pokritje uvoza z izvozom 244 %. To pa še vedno pomeni, skromen izvoz, saj leta predstavljajo komaj 6,4 % celotnega prihodka;

– cene industrijskim izdelkom so se povečale v skladu z resolucijskimi usmeritvami, kar pomeni, tudi uspeh na tem področju;

– družbeni proizvod smo realno povečali za več kot 3 %. Takim zadovoljivim rezultatom so največ prispevale nekatere OZD, ki zaslužijo določeno pohvalo in sicer:

DO Elkroj Mozirje, TOZD MGA Nazarje (Gorenje Velenje) in TOZD Kemija Ljubija (Cinkarna Celje). Navedene organizacije predstavljajo že 35 % vsega ustvarjenega dohodka v gospodarstvu za leto 1982. Za povečan izvoz moramo omeniti tudi Gorenje–Glin in ZKZ Mozirje.

2. Nasproti pozitivnim premikom v gospodarskih gibanjih so bili prisotni tudi negativni z naslednjimi ugotovitvami:

– proizvodnja z negativnim poslovnim rezultatom, ki je znašala v skupni višini 2,33 stare milijarde din se je zaključila v TOZD-u Iverna (Gorenje–Glin), TOZD-u Komunala in vzdrževanje in TOZD Kovinarstvo Rečica (VEZ Mozirje). Res je, da je skupna izguba nekoliko manjša od leta 1981, pa vendar je celotno gospodarjenje v naši največji DO (Gorenje–Glin) na meji rentabilnosti, kar predstavlja zaskrbljujoče vprašanje;

– neustrezna delitev dohodka je še vedno v ospredju negativnih gospodarskih gibanj v naši občini. To pomeni, da še vedno delimo preveč za osebno, skupno in splošno porabo, premalo pa nam ostane za razširitev materialne osnove dela;

– skupna poraba se je povečala za 21,1 % in predstavlja še vedno pereč problem v občinski zdravstveni skupnosti, ki je zaključila s 600 starimi milijoni izgube;

– obresti od kratkoročnih in dolgoročnih kreditov v gospodarstvu predstavljajo v strukturi dohodka že 11 % v absolutni vrednosti pa so za 97 % večje kot so znašale v prejšnjem letu;

– krediti za obratna sredstva so se povečali za 54 %, kar pomeni dodatno zadolževanje OZD in odvisnosti od tujih finančnih virov;

– zaloge repromateriala in gotovih izdelkov so se povečale za 53 %, kar poslabšuje že tako težko likvidnostno situacijo v OZD;

– rentabilnost in akumulativnost ne dosega lanskoletne ravni, medtem, ko produktivnost in ekonomičnost je ohranjena na nivoju iz leta 1981;

– vlaganje v investicije smo dosegli samo še 80 % glede na leto 1981;

– slaba kadrovska struktura prav gotovo ne vpliva na uspešnost poslovanja.

K tem negativnim pokazateljem so največ prispevali:

Gorenje–Glin Nazarje, Smreka Gornji grad, Gradbenik Ljubno, skratka celotni gozdno-lesni-predelovalni kompleks, na katerem gradimo naš razvoj in našo bodočnost. Ta predstavlja že več kot 51 % vseh zaposlenih v direktni obliki, v posredni obliki pa še veliko več. Razlogov za tako situacijo je več, poleg objektivnih, tudi subjektivnih. Slabo poslovanje je izkazala tudi ZKZ Mozirje.

3. Zaposlenost smo povečali v gospodarstvu za 3,7 % oz. 120 smo jih na novo zaposlili v gospodarstvu in 18 v negospodarstvu t. j. skupaj 140 delavcev.

KOMITE
ZA GOSPODARSTVO
IN PLANIRANJEDobrodošli
udeleženci
vlaka Bratstva
in enotnosti

Druga svetovna vojna je s svojimi grozotami stkala nepretrgane vezi bratstva in enotnosti jugoslovanskih narodov in narodnosti. Že v prvih mesecih okupacije so izgnali na tisoče najbolj zavednih in okupatorju nevarnih rodoljubov na Hrvaško in v Srbijo. Teden za tednom so vozili vlaki naše izgnance v južne kraje, kjer so bili bratsko sprejeti, tam so našli svoj vsiljeni novi dom. Topel sprejem, ki so ga pripravile srbske družine izgnancem je bil enkraten v pravem pomenu besede „bratski“. Pod isto streho so delili zlo in dobro, doživljali isto usodo vendar zmeraj z upanjem v zmago pravičnega boja NOB in vrnitve na svoje domove.

V spomin na tista tragična in usodna leta skupnega trpljenja je bil že leta 1961 organiziran Vlak bratstva in enotnosti, ki naj goji trdne vezi med izgnanci in gostitelji in mlado generacijo, ki naj ohranja tradicije in krepi enotnost in bratstvo.

Vlak Bratstva in enotnosti bo letos pripeljal naše drage goste iz Srbije v petek, 3. junija 1983 v Celje, kjer jih bomo pričakali in prepeljali v Mozirje, tu pa jih bodo sprejele nekdanje družine izgnancev, te bodo njihove gostiteljice. Predviden je program bivanja gostov pri nas do 6. junija 1983, ko se bo vlak vračal nazaj v Srbijo.

Naredili bomo vse, da se bodo gostje prijetno počutili med nami, z željo, da vezi bratstva in enotnosti še nadalje krepimo.

Predsedstvo
OK SZDL MozirjeNaši
odlikovanci

Tudi letos je bilo ob prazniku OF in 1. maju odlikovanih več naših občanov.

Zlati znak OF je v Ljubljani prejel Vlado Miklavc iz Mozirja.

Predsedstvo SFRJ je odlikovalo: Edija Hermana z redom republike z bronastim vencem, Franca Gerdino, Stanka Prodriča in Jožico Purnat z redom zasluga za narod s srebrno zvezdo, Stana Kranjca, Drago Puncer in Vido Stiglic z redom dela s srebrnim vencem, Ivana Purnata z medaljo zasluga za narod, Romana Grudnika, Rudija Šverca, Majdo Urak in Jožico Veber z medaljo dela.

Srebrni znak sindikatov so podelili: Francu Gracunu, Bojanu Karčetu, Fanki Belak, Andreju Kranjcu in Jakobu Belaku.

Srebrni znak OF so dobili: Franja Naročnik, Anton Bittenc, Anton Tiršek, Mara Klemenšek, Franc Kranjc, Olga Šiljar, Jože Špeh in Franc Podbrežnik. Odlikovancem čestitamo!

NA REFERENDUMU
ZA

Prizadevanja Izvršnega sveta občine

V razgovoru s predsednikom Izvršnega sveta SO Mozirje, Francem Miklavcem smo zvedeli s katerimi vprašanji se sedaj najbolj ukvarjajo.

Preskrba je v občini zadovoljiva, če izvajamo tisto blago, ki ga na trgu sploh manjka. V zadnjem času se s pridom v prizadevanja za boljšo oskrbo vključujejo potrošniški sveti. Tako kaže posebno pohvaliti sveta v Lučah in na Ljubnem. Njihovo prizadevanje dokazuje kaj vse lahko storimo, če se pravilno organiziramo. Vloga potrošniških svetov postaja vse bolj pomembna, saj končno ne more biti skrb za dobro oskrbo zgolj zadeva trgovcev, kot to včasih radi rečemo. Ob skupnih naporih je možno marsikaj bolj narediti!

V zadnjem času se zaostrejo oskrba z mlečnimi izdelki zaradi stališča Hmežada, kot glavnega dobavitelja. Zahtevajo namreč, sodelovanje pri pokrivanju izgub, ki nastajajo v mlečni predelavi. Poleg tega pa še zagotovitev določenih deviznih sredstev. V našem izvršnem svetu so mnenja, da ob tako veliki proizvodnji mleka (8 mio litrov letno), kot jo dosegamo v dolini, ne sme priti do motenj v tovrstni preskrbi.

Gospodarski rezultati za prvo tromesečje letošnjega leta so zadovoljivi. Skrb povzroča rastoča izguba v TOZD Stavbeno pohištvo, ki ima pri sedanjih dvomilijardnih izgubi v občini, največji delež. Govorimo o starih dinarjih! Izguba je tudi v zdravstvu, okoli 330 milijonov. Če torej upoštevamo številke, se je izguba v Stavbenem pohištvo pokazala okoli 1,1 milijarde starih dinarjev. To je posledica velikih zalog in morda slabo izbranega proizvodnega sestava. Doselej pobude in ukrepi raznih organov, tudi skupščine občine niso bile upoštevane. Dejstvo je, da gre za primer prepočasne prilagajanja tržnim prilikam in zahtevam. Tudi v GG Nazarje so se pokazale trenutne izgube, ki pa jih je pripisati v glavnem okoliščinam zaradi katerih niso uspeli slediti načrtom proizvodnje (slabo vreme, pomanjkanje goriva itd.). Tu ni bojazni, da bi se

stvari ne uredile. Seveda je med izgubaši še VEZ, Mozirje, ki izkazuje okoli 270 mio s. din izgube. Te so nastale v kovinarski proizvodnji, znatno manj pa v komunalni dejavnosti. Med uspešne v poslovanju sodijo Savinja, Elkoj, ZKZ, Kovinarstvo Ljubno in drugi. Visoko odstotno glede poslovnega uspeha Cinkarna Ljubija, posebno v izvozu pa Elkoj. Ugodni so kazalci glede porasta količine proizvodnje. Tu prednjači TOZD Iverna, pa tudi drugod so uspehi zadovoljivi. Med tistimi, ki beležijo največji padec proizvodnje je na prvem mestu TOZD Stavbeno pohištvo.

Gibanje dohodka glede na njegovo višino, je posebno vprašanje s katerim se v IS ubadajo. Upadanje je občutno predvsem v gozdarstvu, kjer so pojavi, za katere v samem kolektivu niso krivi. Zaradi slabega poslovnega uspeha v predelovalni industriji, je seveda vrednotenje lesne mase izpod republiškega povprečja. To pa pomeni manjši plačilo za kar 9000 s. din po kubiku lesa. Tako seveda občutijo tudi gozdarji posledice zastaja v lesni predelavi. Na eni od sej IB so stanje temeljito preresetali in ugotovili, da je izhod v odkrivanju notranjih rezerv v samem GG (čuvanje premoženja, delovna disciplina, pravočasno spravilo lesa itd.) na eni strani in na drugi temeljita prilagoditev proizvodnega programa lesne predelave potrebam trga. Le poglobljeno sodelovanje med gozdarji in lesarji bi lahko dalo boljše uspehe. Gre za skupno odločanje o lesni surovini in o njeni usmeritvi. V IS menijo, da je naša hlodovina vsaj v povprečju na ravni slovenske, zato bi morala biti ustrezneje vrednotena. Seveda se pojavlja še posebno vprašanje izvoza gozdnih sortimentov. GG bi pri tem lahko zaslužil dvojno ceno! Prav zato bi morali oboji skupaj dogovarjati porabo lesne surovine, ne nazadnje, tudi s tega stališča. Le dobro usklajevanje bo odpravilo naštejte težave! Pa še vprašanje osebnih dohodkov gozdnih delavcev bi lahko ustrezneje uredili, oziroma sploh nagradjanje vseh delavcev v tej verigi.

Med zborom borcev v Mozirju

Borci so zborovali

Redna letna skupščina nekdanjih borcev NOV je bila letos v Mozirju. Zbrali so se delegati krajevnih organizacij in preresetali nekatera pomembna vprašanja. Dovolj nazorne so bile uvodne misli predsednika Jožeta Celinška, ki je med drugim dejal:

Borci NOV tudi med nami postavljajo nekako takšna vprašanja: Kako je mogoče načrtovati gospodarstvo na tujih kreditih? Zakaj ne živimo v skladu s svojimi dohodki? Zakaj prevladuje mnenje, da je tisto kar smo ustvarili naše, a kar nam zmanjka je skupno? Zakaj izvažamo surovine, na drugi strani iste kupujemo za devize? Zakaj devizna anarhija? Zakaj najprej državni ukrep, ki ni vedno učinkovit, za tem šele politična mobilizacija? itd. S temi vprašanji se srečujemo tudi v naši občini, ki nam obenem povzroča težave in nestrpnost glede učinkovitosti reševanja nalog.

Nimam se namena spuščati v podrobnosti problemov, vendar mi borci NOV vidimo njihovo rešitev samo v samoupravljanju in v krepitvi njegove materialne osnove. Ta naloga pa ne pozna oportunitizma, lokalizma in ozkosti, niti ne centralizma in etatizma. Rabimo enotnost in mobilizacijo vseh možnosti, kot so varčevanje, skrbno delo, resnost in ustreznost ravnanja ter obnašanja.

V razpravi so borci opozorili na nekatere nepravilnosti, ki smo jim priča vsakodnevno in ob tem poudarili potrebo po samoupravnih oblikah razreševanja družbenih težav. Menili so, da ni dogajanj, ki se ne bi tikala tudi nekdanjih borcev, saj gre končno za uresničevanje ciljev osvobodilnega boja in revolucije.

Ponovno so zaupali vodstvo občinske organizacije Jožetu Celinšku, za sekretarja pa so izvolili Vlada Koširja.

Kako je z maloobmejnimi dovoljenji

Po uvedbi plačila ob prehodu državne meje so seveda postala maloobmejna dovoljenja zelo zanimiva. Prav zato se okoli njih večkrat vrti beseda, pa ne vedno pravilna. Marsikdo ne more dojeti zakaj ima sosed dovoljenje, on pa ga nima, čeprav sta celo v isti vasi. Ker so na uredništvu kar deževala vprašanja, smo obiskali predsednika SO Mozirje Lojzeta Plaznika in ga zaprosili za pojasnilo.

Na zadnji seji je komisija za obmejna vprašanja pri SO Mozirje obravnavala stanje okoli čiščenja obmejnega pasu, prehoda na Pavličevem sedlu in maloobmejnih dovoljenj. Zahteva po razširitvi pasu, ki spada v takojimenovani „maloobmejni“ ne more biti stvar občine, vendar pa je oddelek za notranje zadeve pri SO Mozirje postavil vprašanje sekretariatu za notranje zadeve SRS. Doselej ni odgovora, ko pa bo, ga bomo objavili. Gre zato, da je pristojnost kakršnihkoli sprememb v zvezi s tem v rokah zveznega izvršnega

ga sveta, oziroma federacije. Republika sicer lahko predlaga spremembe, vendar se te rešujejo z meddržavnim sporazumom. Jasno, da je to dolgotrajen postopek in mora biti s sosednimi državami usklajen, oziroma dogovorjen. Občani naj torej to upoštevajo, ne pa da nasedajo raznim govoricam, da si pač „izbrani“ lahko uredijo dovoljenje, čeprav niso v uradno določenem pasu. To ni res in tudi ni mogoče! Glede določanja pasu velja sedaj 20 kilometerski pas zračne črte (od meje), ki pa se seveda ne da drugače določiti kot po katastrskih občinah. To velja tostran in onstran meje. Tako je seveda mogoče, da sta dva občana iz iste vasi doma v dveh različnih katastrskih občinah. Eden torej spada v obmejni pas, drugi pa ne, ker je pač njegov dom v drugi katastrski občini. Toliko za zdaj, ko pa bo prispelo pojasnilo pristojnega republiškega sekretariata, bomo poročali vse potrebne podrobnosti.

Uspehi v številkah

Da se tudi v težkih prilikah na tržišču da dobro gospodariti, so v naši občini dokazale nekatere delovne organizacije. Tako je Elkoj dosledno upošteval potrebo po večjem izvozu in se je za ta prizadevanja tudi odločil. Številke povedo vse!

Čisti dohodek so v prvih treh mesecih povečali za 60 % napram istemu obdobju lanskega leta, poslovni sklad so povečali za 190 %, že v prvih treh mesecih so dosegli kar 51 % načrtovanega poslovnega sklada za leto 1983. Da pa ne gredo dosežki le na račun cen, je razvidno iz podatka, da so fizični

ni, obseg proizvodnje povečali v prvem trimesečju za 66 % napram istemu obdobju lani! Skupna vrednost izvoza v primerjani obdobju je bila letos za 165 % večja, od tega na konvertibilno področje za 73,65 %. Da so vse to zmogli, pripisujejo dobri kooperacijski proizvodnji, ki je v tem obdobju porasla za 214 %. V razgovoru z vodilnimi ljudmi v Elkoju je bilo občutiti določeno zadovoljstvo nad tem, da je ta delovna organizacija dejansko postala jugoslovanska. Kooperacijo razvijajo z DO v Čajetini, Strumici, Orašju, Paračinu, Metkoviću, Doboju in še kje.

Komunisti še premalo enotni

Na zadnji seji komiteja ZKS Mozirje so najprej razpravljali o slabem odnosu nekaterih članov konference, ker so predčasno zapuščali zadnje zasedanje tega organa ZKS. Opaziti je bilo, da so nekateri člani drugih organov konference manjkali in to neupravičeno. Takšen odnos so grajali in sklenili, da bodo doslej strožje obravnavali podobne primere.

Ko so razpravljali o načrtu dela komiteja za prihodnje mesece, so menili, da so zajete vse naloge, ki si jih je komite zadal, oziroma tiste za katere meni predsedstvo konference, da so pereče.

Obsežno so obravnavali podano poročilo okoli neuspelega referendum za spremembo statuta DO Glin. Akcijska konferenca komunistov v Glinu je stvari temeljito preresetala in ugotovila več vzrokov, ki so privedli do odklonilnega stališča glede predlaganih sprememb v Glinu. Gre za nekatere zunanje vzroke, tudi neuspele prejšnje reorganizacije so povzročile nezaupanje delavcev in podobno. Vendar pa so v raz-

pravi menili, da so dejanski vzroki predvsem v neenotnosti komunistov v nekaterih OO v Glinu, neučinkovitosti posameznih komunistov, tudi takih, ki se strinjajo s sklepi, vendar pa ravna drugače. Seveda so v marsičem krivi neenotni pogledi na potrebne in predlagane spremembe. Dalje so nekatere osnovne organizacije kadrovske zelo šibke. Seveda so komunisti premalo storili v okviru sindikata, zato ni prišel do izraza, oziroma je bil premalo zavzet za obveščanje in pravilno seznanjanje delavcev. Končno so menili, da se mora delovanje v nakazanem smislu nadaljevati, vendar z večjo politično odgovornostjo in več prizadevanja, saj ne gre za vsiljevanje volje od zunaj, kot bi to radi nekateri prikazali, ampak je vse to nujna potreba, spričo slabšanja stanja v tej največji delovni organizaciji v občini. Zavedati se je treba, da ne kaže siliti k hitrim in morda ne dovolj premišljenim rešitvam. Vendar pa moramo razmere spremeniti do te mere, da bo zagotovljen gospodarski napredek Glina.

Obisk naših rojakov

Na povabilo solčavskega prosvetnega društva so obiskali Solčavo člani prosvetnega društva Zarja iz Železne kaplje. Rokaji z onstran meje so bili vedno naši dobrodošli gostje! Zato ni nič čudnega, če so jih v Solčavi tako prijazno sprejeli. Veliko veselja pa so nudili prepolni dvorani s svojimi nastopi. Igrala je vokalno-instrumentalna skupina Korenika, plesala je folklorna skupina, igral tamburaški zbor, končno pa je zapel še lovski pevski zbor. Tako bogatega kulturnega užitka se Solčavani niso nadejali, zato so izvajalce bogato nagradili z dolgim ploskanjem in iskreno hvaležnostjo.

V imenu gostov iz Železne kaplje je pozdravil zbrane v dvorani inž. Peter Kuhar,

ki je povedal nekoliko več o delu gostujočega društva in o kulturni izmenjavi, ki si jo rokaji onkraj meje zelo želijo. Zahvalil se je Solčavonom in predstavnikom občine za prisrčen sprejem in izrazil željo po pogostejših srečanjih, ki bi seveda bila lahko zelo enostavna, če bi bilo možno potovati preko Pavličevega sedla, saj je zračne črte iz Železne kaplje v Solčavo komaj kakšen kilometer, potovanje pa traja delj kot 3 ure!

Čeprav je bilo rojakov preko 60, pa je inž. Kuhar pojasnil, da je to le del članstva društva Zarja.

Za obisk se je v imenu kraja zahvalil predsednik KS Damjan Havdej, v imenu občine pa predsednik občine Lojze Plaznik.

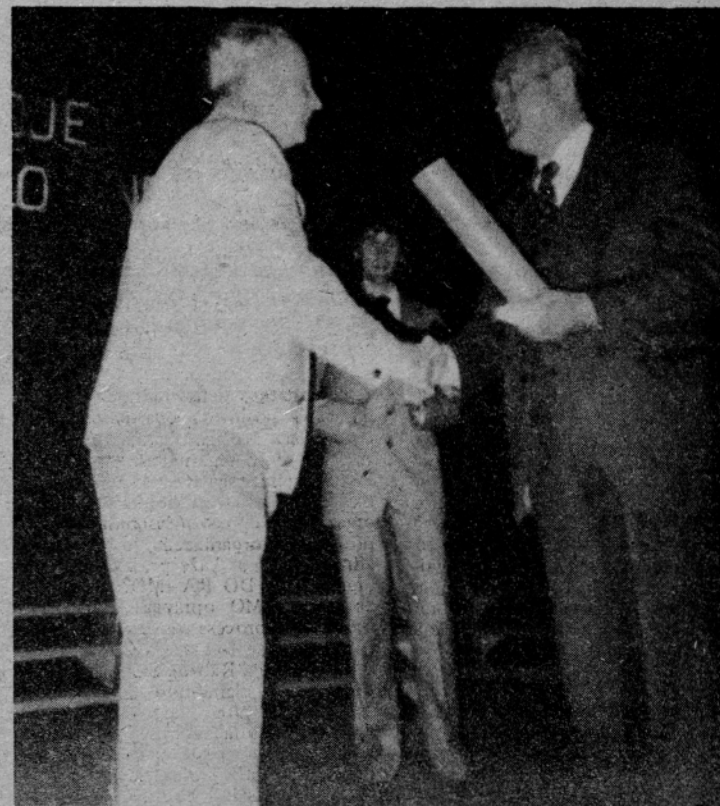
Sindikati o sebi

Na zadnji programski seji Občinskega sindikalnega sveta v Nazarjah je podal predsednik sveta Marko Purnat obsežno poročilo o delu sindikatov in ocenil družbeno-ekonomske in družbenopolitične razmere v občini. Ko je ugotavljal vzroke zmanjševanja dohodka v našem gospodarstvu je navedel vrsto dejavnikov, ki na takšno stanje vplivajo. Poudaril je pomanjkanje ustreznosti, predvsem mladih strokovnjakov, nizko delovno storilnost, nezadostno usmerjenost v izvoz, slabo razvit način nagradjanja, premalo ugotavljanja odgovornosti na vseh ravneh, nesamoupravno obnašanje odgovornih in še veliko tega je našteval. Seveda so nekatere težave s katerimi se srečujemo tudi zunaj naših prizadevanj, oziroma napak. Gre za splošno stanje, ki je odraz slabega gospodarstva stanja v državi in izven nje. Kljub vsemu je uspelo doseči nekatere razveseljive uspehe.

Ko je Marko Purnat našteval tiste delovne organizacije, ki so uspešno poslovale,

je poudaril, da se moramo končno znebiti misli, da nas bo reševal nekdo od zunaj. Omenil je zaskrbljujoče stanje upadanja poslovne sposobnosti v Glinu, kar ima lahko širše posledice. V gospodarstvu so pač še vedno najtežje razmere v zdravstvu, kjer nikakor ne znamo, ali si ne upamo spremeniti razmere in odnose. Kritično je ocenil dohodkovne odnose, ki nikakor ne najdejo uresničitve. Dogovarjanja na sploh potekajo prepočasi, često pa se dogovorov ne držimo, kar ima potem vidne posledice. Obsežno je Marko Purnat načel vprašanje nagradjanja po delu, ki je temelj boljše storilnosti, pa vendar ne najdemo ustreznih rešitev, da bi takšen način nagradjanja delavcev uresničili. Vsemu govorjenju navzlic, se položaj našega delavca slabša, o tem pa morajo sindikati še kako odločno spregovoriti.

Razprava je dopolnila bogato vsebino podanega poročila in gradiva, ki ga je vsak udeleženec pred sejo prejel.

Predsednik OK SZDL Hinko Čop je v Bočni predal srebrne znake OF

NA REFERENDUMU ZA

Zakaj je moral „umreti“ RA-MO?

O RA-MO Mozirje in Poslovni skupnosti Mozirje se je v preteklosti mnogo govorilo in pisalo. Mnogo informacij in podatkov je bilo tudi netočnih, pomanjkljivih, da ne rečem zlonamernih in napihnenih. Čeprav sem večkrat poskušal sedanjim odgovornim v občini obrazložiti vsebino in namen delovanja delovne organizacije RA-MO Mozirje in PS RAZVOJ Mozirje mi to ni uspelo. Zakaj?

Da bo bralec razumel hotenje in delovanje kolektiva RA-MO moram priči s pripovedovanjem od začetka. Na pobudo Razvojnega centra Celje (takrat sem bil zaposlen v tej DO) in s privolitvijo tedanjega vodstva občine in DPO v občini, je bila s 1. 4. 1981 ustanovljena Poslovna skupnost RAZVOJ Mozirje, katere ustanovitelja sta bila RCC in Komunalo podjetje Mozirje, z namenom prodajati proizvode proizvedene iz skupno dogovorjenih programov. Na začetku sta bila pripravljena dva programa in sicer: šolski (modeli za pouk kemije) in farmerski (oprema za perutninarstvo). 1. 4. 1981 je bil pripravljen za proizvodnjo le šolski program, medtem ko je bil farmerski izdelan le v ideji. Ker sama PS ni mogla opravljati dela je bilo potrebno organizirati delovno skupnost PS RAZVOJ Mozirje, katere naj bi opravljala prodajno funkcijo. Poslovna skupnost RAZVOJ Mozirje, pa naj bi združevala na eni strani programe, kateri bi imeli vse elemente poslovnega procesa (razvoj, investicije, nabavo, proizvodnjo, prodajo in financiranje) in na drugi strani izvajale elementov poslovnega procesa. Za razvoj je bil zadolžen RCC, za investicije, nabavo in proizvodnjo KP Mozirje, za prodajo in financiranje pa Delovna skupnost PS RAZVOJ Mozirje.

Ker se delovne skupnosti ni bilo, jo je bilo treba organizirati (pridobiti ustrezne kadre, prostore, potrebna finančna sredstva, delovna sredstva, organizirati poslovanje, opredeliti delovne naloge itd.). Že kar kmalu se je pokazalo, da posamezni člani PS neizpolnjujejo dogovorjenih zadolžitve (zastajanje na področju posameznih programov, nespoštovanje dogovorjenih rokov, slaba kvaliteta proizvodov, nemoč pri proizvodnji funkcij). Pri farmerskem programu so bili zastanki očitni, saj smo prve izdelke (kompletne) lahko prodali šele v oktobru 1981, pa še tu se je morala delovna skupnost močno angažirati in opravljati poleg svojih nalog (prodaja in financiranje) še organizacijo proizvodnje pri kooperantih, ki so proizvedli 75 % farmerske opreme (25 % pa KP). Pri šol-

skem programu so nastopile težave pri prodaji (šolske počitnice — kasneje pa še kadrovski problemi v delovni skupnosti). Težave so nastopile tudi pri financiranju, zlasti farmerske opreme (dajanje kreditov investitorjem do 50 % investicijske vrednosti). Kredite, ki jih je v ta namen odobraval banka pa ni mogla najemati delovna skupnost zaradi organizacijske oblike, ker ni imela lastnih skladov, niti si jih ni mogla formirati (po predpisih). Zaradi tega in še drugih vzrokov (novi programi) smo prišli do ideje, da moramo napraviti na področju organiziranja investicij in sicer tako, da bo v Poslovni skupnosti tudi delovna organizacija, ki bo opravljala elemente poslovnega procesa prodaje, financiranja in organizacijo kooperantske proizvodnje. Tako se je rodila DO RA-MO Mozirje p. o. prodaja proizvodov in storitev (s. o. prodajni programi). Zaradi tega in še drugih vzrokov (novi programi) smo prišli do ideje, da moramo napraviti na področju organiziranja investicij in sicer tako, da bo v Poslovni skupnosti tudi delovna organizacija, ki bo opravljala elemente poslovnega procesa prodaje, financiranja in organizacijo kooperantske proizvodnje. Tako se je rodila DO RA-MO Mozirje p. o. prodaja proizvodov in storitev (s. o. prodajni programi). Zaradi tega in še drugih vzrokov (novi programi) smo prišli do ideje, da moramo napraviti na področju organiziranja investicij in sicer tako, da bo v Poslovni skupnosti tudi delovna organizacija, ki bo opravljala elemente poslovnega procesa prodaje, financiranja in organizacijo kooperantske proizvodnje. Tako se je rodila DO RA-MO Mozirje p. o. prodaja proizvodov in storitev (s. o. prodajni programi).

1. Razvojni center Celje (TOZD INŽENIRINGI in IRC)

2. Komunalo podjetje, ki se je s 1. 1. 1982 preimenovalo v VEZ Mozirje

3. Delovno organizacijo RA-MO Mozirje p. o. prodaja proizvodov in storitev

Istočasno, pa se je v PS RAZVOJ Mozirje pojavil še en program, tako imenovan VARNOSTNI PROGRAM ter dva nova člana in sicer

1. Dom biro TOZD Kovinarstvo Šmarje pri Jelšah in

2. Monting Delnice.

Delavci iz delovne skupnosti PS Razvoj Mozirje so v celoti prešli v DO RA-MO, RA-MO pa je tudi prevzel administrativne posle PS, kar je po zakonu dovoljeno. PS je dobila kolektivni poslovodni organ (neprofesionalno), ki pa ni bil nikoli imenovan. Z dnem, ko sem prevzel funkcijo v. d. direktorja DO RA-MO Mozirje je moja funkcija v. d. direktorja PS po zakonu prenehala. To je bilo 15. 1. 1982. Torej PS Razvoj Mozirje ni imela svojega poslovodnega organa, je pa od 15. 1. 1982 obstajala in združevala 5 pravnih oseb in tri programe.

DO RA-MO je pričela s svojim delom in bila glavni protagonist tudi pri širjenju podprogramov pri posameznih programih. Med letom 1982 so bili pripravljeni in že tudi realizirani naslednji podprogrami:

A ŠOLSKI PROGRAM

1. podprogram učila (modeli za kemijo)	4.700.000 din razvil RCC
2. podprogram novoletni okrasni	10.000.000 din razvil VEZ
3. podprogram sveče	razvil VEZ
4. podprogram „šotor“	razvil RCC
5. podprogram obeski za ključce	15.000 din razvil VEZ

B PROGRAM HRANE

1. podprogram oprema za perutnino	69.700.000 din razvil RCC, RAMO
2. podprogram oprema za svinjerejo	5.000.000 din razvil RCC
3. podprogram oprema za mletje	8.500.000 din razvil RAMO

C VARNOSTNI PROGRAM

1. podprogram skladišča	30.000.000 din razvil RCC
2. podprogram oprema za skladišča	8.000.000 din razvil RCC
3. podprogram omare za vnetljive snovi	1.100.000 din razvil RCC
4. podprogram omare za gasilske aparate	900.000 din razvil RCC
5. podprogram omare za ključce	razvil RCC
6. podprogram označevalne tablice	razvil RCC

Sklenjenih in podpisanih pogodb pri farmerski opremi je bilo v letu 1982 še za cca. 32.000.000 din, pri varnostnem pa za 8.500.000 din, pogodbe, pa, ki so bile podpisane v januarju in februarju (stroški pa so bili v letu 1982) in prenesene v druge DO pa znašajo sigurno več kot 10.000.000 din, da o potencialnih pogodbah, ki bi bile sklenjene v letu 1983 sploh ne govorim, znašale pa bi prav gotovo več kot 200.000.000 din.

In še podatki iz zaključnega računa za leto 1982

	din
Realizacija	136.009.055
izredni dohodki	2.004.360
Skupaj celotni prihodek	138.013.415
materialni stroški	123.829.029
izredni izdatki	137.525
Dohodek	14.046.861
razni prispevki in davki	5.177.973
del CD za BOD	7.183.482
del CD za sklad skupne porabe — stan. del	332.554
del CD za sklad skupne porabe ostalo	240.000
del CD za rezervni sklad	351.171
del CD za poslovni sklad	761.678
zaposlenih konec leta	26 delavcev

Iz podatkov je razvidno, da je DO RA-MO poslovala pozitivno že v prvem letu svojega obstoja. Odločitev, da se je organizirala nova delovna organizacija RA-MO Mozirje, ki je bila po svoji obliki trgovska organizacija, po svoji vsebini pa delovna organizacija, je bila pravilna. V čem se kaže proizvodni del organizacije DO RA-MO? V tem, da je RA-MO opravljal elemente poslovnega procesa prodaje in financiranja za vse DO oz. TOZD, ki so bile članice PS Razvoj. Same DO oz. TOZD teh elementov poslovnega procesa za programe v PS niso opravljale. Na ta način se je, in bi se še, v kolikor bi ta organizacija še naprej obstajala, dohodek ustvarjen izven področja občine Mozirje (Dom biro Šmarje, Monting Delnice, Fekro Slovenj Gradec, Klanta Celje, Perutnina Zalog, Kooperanti privatniki) realiziral skozi DO RA-MO s sedežem v Mozirju. V strukturi celotnega prihodka je predstavljala CP ustvarjen izven območja občine Mozirje 75 % 25 % pa na območju občine. Prav tako ni nobena DO ali TOZD članica PS v letu 1982 izkazala negativnega finančnega rezultata.

Prav gotovo pa je res, da še v DO RA-MO ni bilo vse organizirano tako, kot bi moralo biti. Tega smo se zaposleni tudi zavedali. Pozna-

valec razmer bi lahko ugotovil, da so se razmere iz dneva v dan izboljševale. Jasno pa je, da nova delovna organizacija mora preboleti vse otroške bolezni, ki spremljajo takšen kolektiv. Mirno lahko trdimo, da je bilo vsega skupaj 1. 4. 1981 zaposlenih 6 ljudi, ki so prišli iz treh delovnih središč in nič drugega. 31. 12. 1982, pa je bilo zaposlenih že 26 ljudi (iz 19 delovnih središč) več ali manj ustreznih kvalifikacij in v delovnih izkušnjah, da smo imeli ustrezne samoupravne akte, delovne prostore, skladiščne prostore, delovna sredstva, rešeno finančno vprašanje (niti enkrat v svojem obstoju nismo prosili občinske organe za pomoč pri reševanju finančnega vprašanja za izplačilo osebnih dohodkov) realizacijo celotnega prihodka 13,8 milijard starih dinarjev, izdelano organizacijo dela, dobavili opreme za več kot 100 perutninarstvih in svinjerejskih farm, 85 skladišč za vnetljive snovi, organizirali proizvodnjo pri 6 kooperantih privatnikih in pri 3 kooperantih v družbenem sektorju s preko 120 različnimi elementi in še bi lahko naštevali. Trdim, da je bilo opravljenno ogromno delo. Da pa so bile pri tem storjene tudi napake pa nihče ne zanika. Kje pa jih ni? Mislim, da je v naši družbi zelo veliko napak, ki jih plačujemo vsi. Da za te napake niti ne ujamemo družbenega varstva, niti ne kličemo na odgovornost posameznikov je splošno znano. Za naš mlad kolektiv, pa je družba takoj sprejela ukrep družbenega varstva z obrazložitvijo, da niso urejeni dohodkovni odnosi in da so moteni samoupravni odnosi. Ko je naš kolektiv zvedel za ukrep družbenega varstva mu ni nasprotoval, ker je pač verjel, da bo z družbeno pomočjo predvsem hitreje odpravil napake. Napake niso bile take, da bi šle na škodo kogar koli. Nasprotno, trdim, da smo pravzaprav s prevzemom vseh obveznosti delovne skupnosti PS (po zakonu stroške delovne skupnosti pokrivajo člani PS) obremenili kolektiv RA-MO, tako, da je ta pričel delovati z minus postavko, čeprav bi lahko začel vsaj z nullo. DPO v občini in občinski organi bi morali pri obravnavanju problematike RA-MO upoštevati, da je RA-MO nova organizacija, ki se šele razvija (otroka ko učimo plavati, ga držimo nad vodo), da v občini nastaja delovna organizacija, ki bi ustvarjala dohodek s proizvodi proizvedenimi na območjih izven občine (enkrat obrnjena situacija — sedaj na velikih mestih v občini proizvajamo naše proizvode pa prodajajo drugi in si ustvarjajo dohodek), da se je v zadnjih dveh letih bistveno spremenila situacija na jugoslovanskem tržišču (npr. omejitev v skupni, splošni in investicijski porabi — šolski program) in da smo kot nova organizacija morali vlagati velike napore za uveljavitev. Stroški poslovanja so nujno nastajali, če smo hoteli osvajati tržišče. Koliko stane osvajanje tržišča ve vsak gospodarstvenik.

V našem primeru so bili ti stroški še večji, ker smo bili popolnoma nepoznani kot firma in v večini primerov smo nastopali še s popolnoma novimi proizvodi. Da se uveljavi določena firma ali proizvod, pa je potrebno prav gotovo več časa kot 9 mesecev. Mislim, da ne pretiravam, če rečem, da je doba 5 let kratka doba. Torej ali družba v tem primeru ni bila nekoliko nestrpna? Namen ukrepa družbenega varstva je pomagati odpraviti nastale probleme, NE PA LIKVIDIRATI DELOVNE ORGANIZACIJE, kot se je zgodilo v našem primeru. Razočaranje posameznih delavcev v našem kolektivu, ki so hoteli s svojo ustvarjalnostjo ustvariti nekaj novega v naši občini, je temvečje, ker so za pošteno delo, da ne rečem garanje, do bili brco. Marsikateri v našem kolektivu je imel pred tem dobro službo, pa jo je zapustil, čeprav je vedel, da bo moral v novem delovnem okolju žrtvovati več delovne energije. Vedel pa je, da bo ustvarjal nekaj novega. Danes so ti ljudje črne ovce in komaj da imajo skromne službe, nekateri pa se pa te ne.

Prepričani pa smo, da bi kolektiv sam imel toliko moči in poguma, da bi pokazane napake in težave sam hitreje odpravil in rešil. Potreboval bi le moralno pomoč organov in DPO v občini. JE TOREJ RA-MO MORAL UMRETI? IN ZAKAJ?

BOŽIČ ALFRED, mgr. eoc.

RA-MO ni umrl, ker ga ni bilo!

Ker je bila javnost naše občine že večkrat seznanjena z nepravilnostmi v poslovni skupnosti RAZVOJ Mozirje, posebno še v njeni delovni skupnosti (DS) in delovni organizaciji VEZ, se bomo v komentarju k članku, ki ga je napisal tov. Božič z naslovom „Zakaj je moral umreti RAMO“, omejili le na tista dejstva, ki so potrebna za pravilno predstavitev posameznih vprašanj.

Najprej naj navedemo, da v besedilu ne bomo uporabljali naziva „RAMO“, ker takšna delovna organizacija uradno ni nikoli živel, ampak bomo zanj uporabili prvotno ime, to je Delovna skupnost Poslovne skupnosti RAZVOJ Mozirje (v nadaljnjem besedilu bomo uporabljali kratico DS PS). Kaj lahko rečemo v zvezi z navedbami tov. Božiča?

1. Na začetku moramo razčistiti vprašanje, v kaj je privolilo leta 1981 tedanje vodstvo občine in DPO kot navaja tov. Božič / ?

Na osnovi zelo prepričljivega nastopa tov. Božiča in še nekaterih delavcev Razvojnega centra se je tedanje vodstvo občine strinjalo z ustanovitvijo poslovne skupnosti (PS) s sedežem v Mozirju ter z ustanovitvijo delovne skupnosti (DS) ter PS s ciljem:

— priprave novih programov, ki bi prestrukturirali naše gospodarstvo na kvalitetnejši nivo;

— prodaja teh programov preko DS te PS;

— DS PS dela za račun in v imenu članice PS. V skladu z zakonom pridobiva dohodek po principu svobodne menjave dela s članicami PS.

Ta stališča je še danes možno zagovarjati in avtoritativno lahko trdimo, da bi negativnosti v DS PS in v DO VEZ ne imele niti približno tako nezaželenega razvoja, če bi se ta opredelilev upoštevala in izvajala v svoji pravi vsebini.

2. Kot drugo pomembno vprašanje je, zakaj DO RAMO ni obstajala? DO RAMO pravno formalno ni nikoli obstajala, torej se niti ni rodila in zato ni mogla „umreti“ (kot navaja tov. Božič). Na register-skem sodišču v Celju je namreč niso registrirali. Torej je obstajala le Poslovna skupnost RAZVOJ in njena delovna skupnost. Ker pa je ta poslovala kot neregistrirana delovna organizacija RAMO, je s tem zavajala javnost in poslovne partnerje.

3. Tovariš Božič je spretno izkoristil svoj vpliv v delovni skupnosti PS do kraja v tolikšni meri, da mu je uspelo pred javnostjo prikazati „uspešno“ poslovanje te DS v letu 1982, saj je kljub temu, da ni bil več član te DS (delovno razmerje mu je prenehalo 1. 1. 1983) odločilno vplival na oblikovanje zaključnega računa. Kako je ta DS poslovala v letu 1982, nam bo v resnici znano, ko bodo dokončno razrešena vprašanja:

— nekurantnih in po visokih cenah vrednotenih zalag materiala;

— nerealiziranih, vendar v imenu RAMO podpisanih pogodb; katerih cenovna vrednost je v primerjavi s konkurenčnimi firmami tudi za 40 % nižja. Za pogodbe so bili plačani avansi, denarja za vračilo kupcem pa ni;

— reklamacij v garancijskem roku za cca 65 farm po vsej Jugoslaviji, ki se ocenjujejo v višini nekaj milijonov starih din po objektu, prav tako pa tudi servisiranja, ki ga je dolžan zagotoviti dobavitelj opreme;

— kako bomo izterjali terjatve do nekaterih kupcev, ker delovna organizacija RAMO ni bila registrirana;

— kako poravnati obveznosti do članice poslovne skupnosti, ki so vložile sredstva za začetek obratovanja (posebno še DO VEZ itd.);

Za pričakovati je, da bo končen rezultat poslovanja RAMO precejšna izguba, za katero še ne vemo kdo jo bo pokrtil.

4. Res je, da razen TOZD Kovinarstvo v Rečici, ki je poslovno leto 1982 zaključila z izgubo, nima nobena izmed članic PS izgube. Vendar za kakšno ceno?

— za ceno v prejšnji točki navedenih in še nerazrešenih rizikov,

— za ceno zelo nizkih osebnih dohodkov v DO VEZ, ki so 20 % pod občinskim in 30 % pod republiškimi povprečjem;

— TOZD Učila Bočna je za pozitiven rezultat moral odpušiti (oziroma prezaposliti v druge DO) 2/3 delavcev;

— akumulacije praktično ni;

— kreditna zadolženost DO VEZ je nevdržna (preko 2,4 milijarde S din) ter nad njo še vedno visi vprašanje: biti ali ne biti?

5. Jasno nam mora enkrat biti, da moramo v celotni družbi in v vseh njenih delih odpravljati miselnost, da se bomo bogatili na račun „izdelkov, ki jih delajo drugje“. Načela „vsakemu po delu in njegovih sposobnostih“ si ne moremo razlagati, da kot sposobnost lahko pomeni tudi izkoriščati drugega.

Bogatimo se oz. ustvarjamo pa lahko dohodek tudi z umskim delom, ki pa mora biti jasno ovrednoteno in dogovorjeno med tistim, ki izdelek izdelata in tistim (v tem primeru DS PS), ki ga prodaja na tržišču. DS lahko torej pridobi tisti del dohodka, ki v skupnem izdelku pri-

pada za organiziranje in izvršitev prodaje glede na dosežene dejanske rezultate. Če dejanskih rezultatov ni, ni dohodek DS. To je svobodna menjava dela!

Vse to so le nekatere ugotovitve na Božičev članek.

Vendar zakaj je bil potreben ukrep družbenega varstva, poleg že omenjenih nepravilnosti?

1. Ze sama zamisel, da bi iz DS PS naredili trgovsko delovno organizacijo RAMO, je v občini naletela na zelo negativen odmev. O tem je razpravljala tudi Občinska Skupščina. Nezadovoljstvo je bilo še predvsem prisotno v obstoječih trgovskih DO s pripombami:

— da imamo, že obstoječo trgovsko mrežo preveč razdrobljeno;

— zakaj nove prodajne možnosti (če so te res družbeno koristne) ne organizirati znotraj obstoječih trgovskih DO;

— da bi v časih stabilizacije morali ustanovljati DO, ki bodo res naredile kaj novega in potrebnega, ne pa, da bomo podvajali kapacitete in širili trgovsko režijo.

2. Izrazito se je kazalo zasledovanje posamičnih in ožjih (skupinskih) interesov v:

— visokih osebnih dohodkih, ki so jih izplačevali delavcem te delovne skupnosti, ki niso bili v skladu s poslovno uspešnostjo. Najvišji OD v tej DS PS v prvi polovici leta 1982 je znašal 32.018 din, najnižji pa 10.818 din ter povprečni v letu 1982 17.708 din. (v DO VEZ npr. najvišji 25.243 din, najnižji 7.018 din, povprečni pa 10.800 din). Tako visoki OD pomenijo 16 % več kot v delovni skupnosti ZKZ ali pa 35 % več kot v delovni skupnosti DO GLIN;

— nenormalno visoki OD so bili vaba za kadre, ki so jih privabili iz drugih delovnih organizacij, ki imajo sicer dobre osebne dohodek (npr. Elkrj). Šlo je torej za tako imenovano neoljalno snubljenje kadrov in s tem kršitev družbenega dogovora o kadrovski politiki v občini;

— poslovanju v nasprotju z registracijo (vršili so nabavo in prodajo kot čista trgovska organizacija);

— zasledovanje podjetniške miselnosti; zasledoval se je predvsem lasten interes skupine delavcev v tej DS PS, ne pa širši družbeni interes;

— prenatrženem zaposlovanju novih delavcev, čeprav obseg dela oz. poslovanja tega ni opravičil;

— zasledovanje ožjega interesa, manj pa interesa članic, ki so zaradi tega to DS PS ustanovile, da zasleduje njihov interes;

— direktorjevi samovolji in netaktičnem ponašanju, kar je onemogočalo sodelovanje, dogovarjanje in izvajanje tiste poslovne politike, ki je bila dogovorjena s samoupravnimi akti.

Ni odveč, če se spomnimo, kako neprimerno je reagiral tov. Božič na delegatsko vprašanje v Skupščini o visokih OD v DS PS in ni hotel realizirati sklepa Skupščine ter posredovati odgovora na delegatsko vprašanje v postavljenem roku;

— direktor DS PS je tudi, „odpravil“ članico PS Razvojni center Celje kot nadaljnega udeleženca pri programu Učil in farmerskem programu. Tako sedaj pretežni del rizika nosi le VEZ;

— itd.

3. Preprečiti je bilo potrebno protizakonito poslovanje:

— kupovali in prodajali ter sklepali so pogodbe v imenu delovne organizacije RAMO, za katero je sodišče sploh ni registriralo;

— za proizvode, ki so jih prodajali v lastnem imenu, so dajali tako nizke ponudbe, da so le-te povzročale že škodljivo konkurenco;

— za materiale, ki so jih kupovali z lastnimi naročili, predelovali pa so jih kooperanti, niso plačali davka. Ker za nabavo in prodajo niso bili registrirani bi ga morali plačati;

Za kooperantska dela tudi ni bilo izdelanih nikakršnih normativov porabe materiala;

— s prodajo 2.900 kom ventilo (ki so jih kupili po 900 N din, prodali pa v DO VEZ po 2.358 din ter jih nato po isti ceni 2.358 din nazaj odkupili) — sedaj so po tej ceni na zalogi!) so ustvarili fiktivni, + knjigovodsko pridobljen dohodek v višini okrog 420 milijonov S din, s čemer so navidezno pokrili izgubo v letu 1981.

Sedaj imajo te ventile na zalogi po tako visoki ceni, da jih nihče noče kupiti, saj jih proizvajalec še vedno prodaja po prvotni oz. stari ceni (900 do 1.000 din).

— vsi posli, ki so jih vršili v imenu DO RAMO, ki pa ni obstajala, saj je sodišče ni registriralo, so bili pravnoformalno neveljavni;

In na osnovi tega še tov. Božič postavlja javnosti vprašanje, zakaj kolektiv ni dobil moralne podpore. Za postopke, kjer zahteva SDK in UJV kazenski pregon, ne more dati nobena pošena družbenopolitična skupnost ali pa njeni predstavniki moralne podpore.

4. Ob pregledu poslovanja DS poslovne skupnosti RAZVOJ s strani inspekcije SDK je bila ugotovljena izguba v letu 1981 v višini 4.690.000 din (ki jo bo še moral nekdo pokriti).

5. DS poslovne skupnosti je bila zelo neracionalno organizirana, saj je šlo za podvajanje funkcij, ki so že obstajale pri članicah, ter bi se lahko tam opravljale. Če pa je bilo potrebno, bi se pa morale tam okrepiti. Gre za knjigovodstvo, finance, skladiščno službo, kooperacijo, razvoj izdelkov itd. Ne smemo namreč pozabiti, da je bila delovna skupnost poslovne skupnosti organizirana z namenom, da za račun in v imenu članic vrši prodajo skupnih proizvodov.

Ker so organizacijsko in kadrovske sprovedli takšno kadrovske zasledbo, kot da bi bili delovna organizacija, so s tem ali dražili izdelke ali pa zmanjševali dohodek proizvodnim TOZD, kar pa je v nasprotju s širšimi družbenimi interesi.

6. Svobodna menjava dela med to delovno skupnostjo in članicami PS sploh ni zaživila ter so se vzpostavili v nasprotju s samoupravnim sporazumom o združitvi v PS kupoprodajni odnosi, kar pa je v nasprotju z zakonom.

7. Samoupravno odločanje v PS ni zaživilo, ker je dajala manevrski prostor posameznikom, ki so ga izkoriščali za svoje namene. Samoupravni organ v PS in delovni skupnosti PS niso bili pravilno in pravočasno informirani o zadevah, o katerih so morali odločati. Nihče znotraj PS jih ni opozarjal na protizakonite postopke.

Ukrep družbenega varstva je torej imel namen odpraviti nepravilnosti in dejansko stanje prilagoditi pravnoformalnim možnostim in dejanskim potrebam. To pomeni, da je bilo potrebno odstraniti vse kar ne sodi v DS, ki vrši prodajo za račun in v imenu članic, torej vse kar je zraslo zaradi osebnih ambicij posameznikov, ne pa zaradi družbene potrebe.

To ni likvidacija! To je poseg družbene skupnosti, da z avtoriteto Skupščine prepreči družbeno neželjeni razvoj dogodkov.

Danes ugotavljamo, da so članice PS ugotovile, da za takšno delo ob nekoliko skrcenem programu zadošča le 5 delavcev. Ker pa ni več interesa DO VEZ za članstvo v tej PS, se bo sedež povsej verjetnosti prestavil v Celje.

Skupščina občine, Izvršni svet in družbenopolitične organizacije občine Mozirje

V krajevni skupnosti Rečica

Uredništvo smatra, da je potrebno občasno temeljiteje predstaviti katero od naših krajevnih skupnosti. Tokrat smo to poskusili na Rečici.

Cesta vendar bo

Vimpasle je mala vas v KS Rečica. Nič posebnega bi dejali, če bi se tam ne odločili vzeti usodo ceste v svoje roke. Res, kot pravi sedanja predsednica gradbenega odbora Marta Colar, so že pred časom sklepali o

Marta Colar

tem, da bodo cesto posodobili, saj je v slabem vremenu bolj podobna kolovozu, kot pa še tako slabi cesti. Žal pa so se vse preveč pogovarjali za „šanki“, pa je ostalo le pri govorjenju. Že pred 10 leti smo se pogovar-

jali o popravilu ceste, pa nismo uspeli enotno postaviti stvari v tek. Letos smo se dokončno dogovorili, pravi Colarjeva in zastavili z delom. Prav vsi krajanje so tokrat enotni in odločeni, da cesta bo! Sami so že dosti postorili, povezali so se s svetom KS Rečica in tu našli vse razumevanje. Tako je gradbeni odbor zaprosil cestno podjetje iz Celja za predračun. Ta je znašal kar 466 mio s. din in to za kakih 1200 m cestišča. Pozneje so potrebna sredstva z dodatnim lastnim delom znižali na 350 starih milijonov.

Gmotna vprašanja so rešili na ta način, da bo vsak od krajanov prispeval po dva oseba dohodka, oziroma dve pokojnini, kmetje pa po ha 1 mio. s. din. Nekaj pa bodo dobili še od KS Rečica, pa tudi Elkoj bo prispeval del sredstev. Da bi lahko cesto uredili, so naipre naredili kanalizacijo po vasi in to s prostovoljnim delom. Če bo torej šlo vse po predvidevanjih, menijo urediti cesto do letošnjega občinskega praznika. V vasi je vsega 15 hiš, vendar pa s skupnimi naporji uspe še tako veliko delo.

Gasilci gradijo skladišče

V Pobrežju so gasilci pognali res globoke korenine. Ljudje jim vedno znova pomagajo, ker pač vedo kako pomembno je

Franc Turk

imeti dobro gasilsko enoto pri roki, ko gre za kakršnokoli nesrečo. Ob novem gasilskem do-

mu pripravljajo sedaj priročno skladišče za razno manj uporabno orodje in v kleti prostor za gorivo. Delajo seveda prostovoljno, kot so doslej že navajeni. Franc Turk, predsednik društva je povedal, da je sicer še dokaj nov gasilski dom spričo vse večjih potreb že pretesen. Civilna zaščita zahteva za razna orodja in opremo kar veliko prostora in ko so načrtovali dom seveda tega niso upoštevali. Sedaj pa so se znašli že v težavah glede prostorov. Tudi nov gasilski avto potrebujejo in zanj že zbirajo sredstva. Krajanje z njimi dobro sodelujejo, zato računajo, da jim bo nakup avtomobila uspel. Njihove vrste so pomlajene, imajo ustrezen strokovni kader in mlade v posebni desetini. Da dobro vzgajajo mlade, kaže lanski uspeh, ko so pionirke zasedle 1. mesto v občinskem in regijskem tekmovanju.

V Grušovljah gradijo dom

Ob cesti proti Ljubnemu stoji sredi vasi Grušovlje gasilski dom, sedaj v gradnji. Gasilci so namreč sklenili, da ga povečajo, saj so bili tako na tesnem, da ni bilo prostora za sodobna orodja. Prvi dom so gradili leta 1926 in je seveda že zdavnaj postal neprimeren. Sedaj so ga povečali na skoraj 100 m² površine in nadzidali. Tako bodo pridobili v zgornjem delu prostor za dvorano. Ta bo pomenila za ves kraj pridobitev. Za gradnjo so prispevali v glavnem krajanje, seveda pa gasilci pridno delajo,

da bodo pač čim manj denarja potrebovali. Tudi občinska gasilska zveza in krajevna skupnost sta nekaj primaknili, pomagali pa so tudi v Glinu. Ko smo se razgovarjali z gasilci, ki so pravkar pokrivali streho, smo zvedeli, da so še kar dobro opremljeni, le gasilnih aparatov imajo premalo, tako pa tudi tlačnih cevi. Njihove vrste so mlade, saj je povprečna starost gasilcev 35 let. Grušovlje se lahko pohvali z razmeroma staro gasilsko srenjo, saj so društvo ustanovili že leta 1923.

Takole je naša kamera ujela delavne gasilce v Grušovljah

Predsednik SO Lojze Plaznik med podeljevanjem državnih odlikovanj

Okrogla miza v Mozirju

Ob izidu zapisa o delavskem gibanju v naši dolini je komisija za proučevanje zgodovine pri OK ZKS Mozirje sklicala v prostorih osrednje knjižnice razgovor o doslej popravljenem delu z željo, da se dogovorijo smernice za nadaljnje raziskave.

Uvodoma je Vlado Miklavc orisal dosedanje raziskave in ugotovil, da je delo težavno, ker manjka virov in sploh gradiva. S pomočjo občinskega glasila Savinjske novice je bilo mogoče pridobiti začetne ugotovitve, ki so nakazale pot naprej. Ob dobrem sodelovanju naših ljudi je bilo mogoče s trdim delom zagotoviti vsebino zapisa, ki je prvi te vrste v dolini in je dejansko šele začetek odkrivanja resnic okoli delavskega in sploh naprednega delovanja v Gornji Savinjski dolini.

Direktor Muzeja revolucije iz Celja profesor Emil Lajh je kot strokovnjak ocenil delo kot izvršno, saj se v glavnem naslanja na prvi objavljene ugotovitve in osvetljuje tisti del zgodovine, ki bi brez tega dela zapadel pozabi. Predvsem pa gre za nadaljevanje nekega naprednega gibanja v začetku dvajsetih let v dobo osvobodilnega boja, kar kaže na osveščenost delavstva v dolini. Če bi teh zapisov ne bilo, bi se naprej vladalo prepričanje, da se v dolini ni glede povezovanja delavcev nič dogajalo. V tem pa je ohranjen dokaz o iskanju poti za boljše življenje tudi lesnih delavcev, ki so bili še v posebno težavnem

položaju, saj so v tistih časih njihovi industrijski vrstniki bili že delavsko čvrsto povezani. Seveda je vse to začetek nekega obširnega dela, ki ga je treba sedaj nadaljevati. Avtorju zapisa gre zasluga, da je iztrgal pozabi marsikaj, kar bo pomagalo najti še druge sledi, ki nas bodo pripeljale do nadaljnjih odkritij.

Aleksander Videčnik je nato v kratkih obrisih povedal več o svojih prijemih, ki so končno dali vsebino zapisa. Pri tem je posebej opozoril na veliko vneto s katero so prebivalci doline pri tem sodelovali, saj bi brez te pomoči bila prizadevanja jalova. Jasno je, da v zapisu še zdaleč ni vsega, kar se je dogajalo, vendar pa je prvi izziv za tiste, ki še dosti vedo o delavskem gibanju med obema vojnama. Zato smatra, da je delo šele na začetku, kajti marsikatera korenina bo treba še ugotoviti, če naj bi bila slika o dogajanjih v tistih časih pred zadnjo vojno bolj jasna. Takšna pa bo pripomogla k raziskavam, ki bodo potrebne za prikaz obsežnih dejanj naših ljudi med osvobodilno borbo.

Prevladovalo je mnenje, da je s pričujočim zapisom storjeno veliko, vendar pa je treba z delom nadaljevati, za kar pa so sedaj, ko je branje na voljo ljudem v dolini, veliko več možnosti. Prav v tem pa je končno še posebna vrednost zapisa Delavskega gibanja v Gornji Savinjski dolini.

Zanimiva turistična ponudba

Naša dolina potrebuje nekatere osvežitve turistične ponudbe, zato je poskrbel Jože Borštner, ki je predlagal pristojnim v občini ureditev šotorišča v Varporju. Na prostoru kjer je bila neke vrste gmajna že urejajo sodoben kamp, ki pa bo nekoliko drugačen, kot smo jih vajeni. Zakaj, bomo povedali!

Jože Borštner in njegova tovarišica Maša sta izdelala predlog po katerem naj bi se uredilo šotorišče na prostoru velikem okoli 5 ha, ležečem na levem bregu Savinje v bližini Varpolja. Tam je krajina izredno lepa in privlačna. Kot nalašč za počitnikovanje, tudi zahtevnih turistov. Potem, ko sta predlagatelja bila deležna tako podpore in razumevanja predsednika občine Lojzeta Plaznika, izvršnega sveta občine, krajevnih skupnosti, je stvar stekla. Upravni organi so si prizadevali, da bi bili postopki kar se da hitri, saj je bilo treba pripraviti šotorišče že za letošnji sprejem gostov. Vsa dela potekajo sedaj po predvidevanjih in utemeljeno pričakujemo letos že prve obiskovalce.

Kaj je pripeljalo do sklepa, da je Jože Borštner, ki je dolgoletni turistični delavec, sklenil v Gornji Savinjski dolini najti mesto za svojo zamisel? Sam pravi, da ga je že njegov oče, ki je med vojno tu partizani navdušil za lepoto krajev in dobroto

ljudi. Po dolgih letih dela v tujini je zbral nekaj prihrankov, dobil še posojila in smelo pristopil k delu. Med načrtovanjem je dodobra proučil možnosti sodelovanja s tujimi turističnimi dejavniki, ti pa so pokazali veliko razumevanja za njegovo zamisel. Obe ti torej tudi s strani tujih turističnih organizacij, da bodo pomagale polniti zmogljivosti šotorišča, ki bo letos le delno na red. Postopno naj bi se povečalo in zgradile naj bi se še ostale potrebne zgradbe. Sedaj bo na voljo le najnujnejše, pač za začetek. Vendar je že videti, da bo kamp Menina, kot so ga poimenovali lepa in prikupna točka.

Jože Borštner izraža ob vsaki priliki hvaležnost občinskim možem in ljudem v kraju, kjer je našel uresničitev svoje zamisli. Seveda pa ne pozabi omeniti požrtvovalnosti nekaterih izvajalcev del, kot VEKO iz Titovega Velenja, Tesarstvo Hudovernik, Janeza Auserja iz Tržiča in še mnogi, ki so si prizadevali, da bi šotorišče dobilo izgled in tiste objekte, ki jih na začetku potrebuje. Ko bo vse gotovo, bo lahko kamp nudil kar 300 bivalnih prostorov. Ti pa so omejeni na velikost po 100 m², kar pomeni z drugo besedo, v tem šotorišču bo vsakdo imel svoj določen prostor in ne bo gneče.

Razstava v GLINU

Za praznik dela so v Glinu pripravili razstavo o delavskem gibanju v dolini. V sejno sobo so postavili panoje in prikazali v nazorni obliki nekdanje dogodke v slikah in listinah. Gradivo je prispeval Arhiv kulturne skupnosti Mozirje, razstavo pa je uredil Lev Stermecki s svojimi sodelavci. Ogledalo si jo je mnogo delavcev Glina, saj so marsikateri videli na slikah svoje prednike, ki so nekoč delali v lesni predelavi nekdanjega veleposestva Marjingrad v Nazarjih.

Pobuda delavcev Glina je pohvalna, saj se tako širi med ljudi v dolini zavest, da so nekdanji delavci zmogli, povezani v delavsko organizacijo, boj za svoje pravice.

Kuharske veščine v Bočni!

Naša kmetijska zadruga si prizadeva z zimskimi tečaji in predavanji obogatiti naše znanje. Tako že vrsto let prireja tudi kuharske tečaje, ki jih vodi prizadevna mentorica žena združnic Marija Bezovšek. Tudi v Bočni smo kuhale!

Letos smo imele žene kar 60 urni tečaj o kuhanju v kmečki kuhinji pri Žmavcu.

Ob bogatem znanju Marije Bezovšek smo veliko pridobile, se marsičesa naučile in veliko tega smo si zapisale za pozneje. Uspeh ni izostal. Naše mize so sedaj še veliko bolj vabljive, vonj krožnikov z jedmi pa še bolj dišeč. Seveda so nam tudi

kalorije in vitamini sedaj bližje, saj o njih marsikaj vemo. Sploh je takšno izobraževanje gospodinje zelo potrebno in koristno.

Zelim, da bi takšni tečaji bili v veselje vsem kmečkim gospodinjam, tako ženam, kot dekletom. Menim, da se bomo tudi v prihodnje tako številno zbrale in se posvečale spoznavanju sodobnega gospodinjstva.

Udeležence tečaja v Bočni se zahvaljujejo ZKZ Mozirje, posebno pa Mariji Bezovšek za razumevanje in skrb za izobraževanje. Seveda gre zahvala tudi Žmavčevim za potrpljenje z nami tečajnicami.

M. RIHTER

Delo rezervnih starešin

Zveza rezervnih vojaških starešin je imela svoj letni zbor na katerem so obravnavali dosedanje delo, načrt dela in zaključni račun. Posebno skrbno so preučevali načrte za v bodoče. Ti ravno niso skromni, zato bodo morali vložiti veliko truda, da jih bodo uresničili. Nameravajo posvetiti posebno pozornost idejnopolitičnemu in obrambnemu usposabljanju, ki so ga opredelili po posameznih vrstah

dejavnosti. Posebno poglavje so namenili kadrovskim vprašanjem in lastni organiziranosti. Tokrat so dali tudi poudarke obveščanju, saj smatrajajo, da je to zaradi boljše povezanosti članstva zelo potrebno.

Dosedanje izkušnje so člani ZRVS pripeljale do tako smelih načrtov, saj so medseboj dobro povezani, ob tem pa skrbijo za redno izobraževanje rezervnih vojaških starešin.

Koncert LIRE iz Kamnika

V soboto zvečer, 7. maja 1983 smo imeli v dvorani Kulturnega doma v Mozirju priliko poslušati stilni koncert planinskih pesmi moškega pevskega zbora „LIRA“ iz Kamnika. Zbor je prišel na povabilo Planinskega društva Mozirje in njegov koncert sodi v okvir praznovanja 90. obletnice ustanovitve te organizacije v Mozirju. V starih zapisih so namreč odkrili, da je pevski zbor „LIRA“ iz Kamnika pel tudi pred 90. leti ob ustanovitvi PD v Mozirju.

Ne glede na to, da je ta pevski zbor bil navzoč že ob ustanovitvi Planinskega društva v Mozirju in da tudi sedajni člani tega zbora tesno sodelujejo s planinsko organizacijo, zasluzi zbor posebno pozornost zaradi svoje umetniške kvalitete in častitljivega življenjskega jubileja. Lani novembra je nam-

reč pevski zbor „LIRA“ praznoval že 100. obletnico ustanovitve in aktivnega dela, kar dokazuje njegovo notranjo moč, dobro organizacijo in disciplino. Te lastnosti je pokazal tudi ob izvajanju svojega stilnega programa pesmi, ki opevajo lepoto planin in naše zemlje. Z izredno zvočnostjo in glasovno zlitostjo so bile podane pesmi, ki so nekdanji dramile in vžigale narodno zavest, a jih danes vse redkeje čujemo, skoraj pozabljamo. Za mlajše poslušalce je morda bil ta koncert odkritje lepote, ki je skrita v pesmi starejših generacij.

Planinsko društvo Mozirje in njegovi organizatorji so s tem koncertom pripravili krajanom izredno lepo kulturno doživetje, pa tudi pokazali, da je planinstvo bilo in je še vedno neločljiv del narodove kulture.

A. ACMAN

Obiskala nas je Mara Tratnik

V četrtek 24. 3. 1983 nas je obiskala partizanska kurirka Mara Tratnik. Ker se je bližala kurirčkova pošta, nas je seznanila z kurirskim življenjem v NOB.

Povedala nam je, kako sta z bratom raznosila letake po Rečici, kjer je bil brat trgovski vajenec. Mara je raznosila letake v vežo in okrog poslopja, kjer so bili vermani. Na letakih je bil poziv vsem fantom, ki so bili v nemški vojski, naj gredo v partizane. Njen brat pa je raznosil letake spotoma, ko je šel na večerjo. Naslednji dan je bilo na Rečici veliko razburjenje. Mara je nalogo dobro opravila.

Med doživljaji, ki nam jih je povedala je tudi ta, kako sta nekega dne s sestro ostali na celjski železniški postaji. Tov. Mara se je bala gestapovcev, ker ni imela ustreznih legitimacij. Na postaji sta srečali

železničarja, ki sta ga poznali. Pokazal jima je dva moža v civilu in povedal, da sta gestapovca. Zvečer je železničar obe spravil v vlak, ki naj bi odpeljal naslednjega dne. Ko sta jutraj vstali in prišli iz vlaka, sta ju ustavila gestapovca. Ker Mara ni imela legitimacije, je morala z njima. Na postaji se je naredila, kot da nič ne ve, zato so jo izpustili. Nato sta se s sestro podali peš domov.

Med vojno je skrbela za ranjence. V bunkerju, kjer je previjala in hranila ranjence, je bil neznošen zrak. Ranjenci, ki jih je rešila, se ji še danes zahvaljujejo za pomoč.

Njeno pripovedovanje je bilo prijetno. Spoznali smo delo partizanskih kurirjev med NOB.

KLARA OREŠNIK,
novinarski krožek
OŠ Ljubno ob Savinji

Krajevna skupnost Nazarje

Naloga, ki si jih je zadala Krajevna skupnost Nazarje za leto 1983 so obsežne, izhajajo pa iz potreb krajev in občanov v KS.

Že pri sestavi plana za to leto smo ugotovili, da nam bo zmanjkalo finančnih sredstev, zato smo sklenili angažirati čim širši krog občanov, predvsem pa organizacij in društev, ki naj bi s prostovoljnim delom postorili mnogo del predvsem na področju komunalnega urejanja.

V mesecu aprilu je stekla široka akcija urejanja okolja, kjer so bile vključene vse delovne organizacije, hišni sveti in posamezniki. V maju teče aktivnost na področju varnosti v prometu. Urejen bo prometni režim z ustreznimi prometnimi znaki in označbami na cestah, saj se ugotavlja, da je predvsem ob prometnih konicah varnost pešcev ogrožena, sporna pa so tudi nekatera križišča, ki niso sprojektirana skladno s predpisi Zakona o varnosti cestnega prometa.

Vzporedno tečejo tudi aktivnosti za praznovanje krajevnega praznika 18. junija, ko bo poleg manifestacij društev in organizacij osrednja proslava in otvoritev novega gasilskega doma.

Z zadovoljstvom ugotavljamo, da so zelo aktivna vsa društva in organizacije, s katerimi smo uskladili letne načrte dela, ki so sestavni del programa aktivnosti Krajevne skupnosti.

Komisije in odbori sveta KS delujejo dokaj samostojno in kvalitetno, saj želimo obsežno

delo sveta porazdeliti na več občanov, kar naj bi omogočilo krajevno samoupravo približati v sleherni gospodinjstvo.

Na razgovoru s predstavniki delovnih organizacij so bila obravnavana vprašanja preskrbe in vključitev potrošniškega sveta v reševanju tovrstnih problemov ter nadaljnji razvoj trgovskih kapacitet. Enako smo se lotili tudi gostinskih kapacitet in položaja sedanje ponudbe.

Z zdravstvenimi delavci je stekla obširna razprava o pogojih v zdravstvenem domu Nazarje z zaključkom, da bodo že v letu 1983 pričeta dela na prizidku za potrebe fizioterapije, saj je bilo ugotovljeno, da je na območju krajevnih skupnosti dnevno zaposlenih 2.600 delavcev, ki jim je potrebno nuditi na racionalen način zdravstvene usluge.

Pomembna je pridobitev za šolo Nazarje sodobno urejena kuhinja, ki oskrbuje tudi vrtec Nazarje, bila pa sta predstavljena še dva problema in to: šola je brez telovadnice, tako da se te aktivnosti opravljajo kar v razredih ter prevoz otrok z oddaljene Črete ni organiziran.

Ugotovimo lahko, da so občani pri svojih predlogih in zahtevah objektivni in razumejo tudi gospodarske razmere, da so pripravljeni pomagati pri reševanju mnogih nalog, da pa obenem pogosto in upravičeno opozarjajo na neracionalno trošenje družbenih sredstev zaradi slabega nadzora ali neusklajenosti aktivnosti pri investicijskih delih.

DOBROVC M.

Glasba, ljubezen in potreba

Lahko bi dejali, da pomeni za marsikoga glasba veliko notranje zadovoljstvo. Prav gotovo velja to za Janeza Pustoslemška — Poglednika v Novi Štifi. Kmet po delu in glasbenik po duši! Njegova domačija leži visoko v smeri Černivca, kar 920 m. S sinom Jožetom je oskrbujeta in urejata, da bi se lahko kmalu preselili iz začasnega bivališča v Tiroseku. Želeli bi si to tako oče, sin in mati, ki je že 11 let privezana na posteljo, pa je tako vse dneve sama, medtem, ko oba moška delata na kmetiji.

znej pa tudi harmonija. Nekajkrat je imel priliko sodelovati v glasbenih tečajih, ki jih prireja Zveza kulturnih organizacij naše občine. To mu je pomagalo naprej, vendar je bila njegova ljubezen do petja, do glasbe na sploh tista, ki je v njemu zbudila odločnost do učenja in odrekanja. Postal je pevodja zbor v Novi Štifi, gre za pevski zbor v sestavi prosvetnega društva. Včasih pojo v ženskem zboru, včasih sami moški, včasih pa kot mešani zbor. Že kakih 20 let skrbi za petje v Novi Štifi Poglednik, kot mu pravijo domačini.

Razgovor z Janezom je prijeten in priča o njegovi skromnosti, hkrati pa o predanosti glasbi, tej se je zapisal takoj po prihodu od vojakov. Od takrat je zborovsko petje njegova velika skrb, zato, ker včasih ni pevec in mora se znajti kot ve in zna. V zboru pojo večina kmetje, pa so včasih zadržani in potem nastopijo težave. Ko smo Janeza Pustoslemška vprašali, če so mu ljudje kaj hvalni za njegov trud in njegovo delo, ki ga opravlja pod izredno težkimi življenjskimi okoliščinami, skromno pove, da je dobil plaketo od Občinske zveze kulturnih organizacij, to mu veliko pomeni, ljudje v kraju pa tudi dobro mislijo o njem...

A. V.

Janez Pustoslemšek

Janez Pustoslemšek je glasbeni samouk, nihče ga ni učil glasbila, sam se je naučil branja not in najprej igranja trobente, po-

Uspeh učencev COŠ Gornji grad

Zveza prijateljev mladine Slovenije je pripravila v Novi Gorici tekmovanje mladih zgodovinarjev. Lotili so se naloge Mladina pri obnovi domovine. Seveda ni bilo lahko zbrati potrebno gradivo za sestavo naloge, saj so morali otroci obiskati mnoge ljudi, ki so po vojni delali v brigadah, pri gradnji porušeni hiš, na cestah in še kje. Vendar so opravili nalogo dobro, tudi na kvizu v Novi Gorici so se dobro odrezali in prinesli domov bronasto odličje. Ker so bili gornjegrajski zgodovinarji edini učenci in udeleženci na tem srečanju, je njihov uspeh še tem večji. Njihova mentorica Bojana Tekavc je torej z njimi vred uspela v veliki konkurenci, saj je sodelovalo veliko število skupin iz vse Slovenije.

Franc Šetinc je v skupščini SRS izročil zlati znak OF Vlado Miklavcu

Kulturno življenje oživel

V Bočni so že od nekdaj radi kulturno delovali, tudi ljudje so radi prihajali na prireditve. Žal pa dolgo ni bilo na voljo dvorane, ki je po sili prilik služila drugim namenom. Kraj seveda ni imel prostora za prireditve in kulturni delavci ne mesta za svoje delo. Ko so se leta 1980 odločili za prenovo dvorane in ko je zadržni dom v celoti bil prenovljen, se je premaknilo. Z veliko truda in z mnogo dela so dvorano usposobili, jo naredili lepo in prikupno. Tu gre velika pohvala mladini v kraju, ki je res prišla za delo in pomagala kjer se je le dalo. Vmes so

nekoliko čakali na sredstva, ki jih je bilo treba zbrati, tudi ZKO je primaknila svoja, največ pa seveda krajan, ki so želeli imeti spet svoje kulturno in športno življenje, pripoveduje predsednik Prosvetnega društva Bočna Ivan Mikek. Tudi oder so povečali, tako nudi sedaj lahko tudi večji skupini prostor.

Čaka jih še ureditev potrebnih garderob, tudi to bodo uredili s skupnimi močmi. Že doslej se je pokazalo, kako hvalni so krajan za pridobitev, saj so vse prireditve v dvorani bile več kot dobro obiskane.

Upokojenci zborovali

Odkar je prevzel vodstvo mozirskega društva upokojencev Franjo Steiner, je dejavnost upokojencev bolj opazna. Ne letnem zboru, ki je bil v dvorani TVD Partizan v Mozižu smo iz poročila upravnega odbora lahko zaznali veliko prizadevanje za povezovanje upokojencev tega kraja. Že dosedanje delo da slutiti veliko zagnanost, kar pomeni, da bo bogat program dela za v prihodnje uresničen. Navzoči člani društva, bilo jih je kakih 200 so z zanimanjem sodelovali v razpravi in predlagali vrsto pobud za bodoče delo. Posebno velja omeniti prisrčen kulturni spored, ki so ga pripravili mozirski šolski učenci

s prizadevnimi tovarišicami. Ta pozornost je bila najlepši začetek zboru, saj je pozdrav mladih izzvenel več kot lepo. Uvodne besede je povedala Helena Kojc, ki je poudarila potrebo po dobrih medčloveških odnosih. Njene besede so naletele med udeleženci na topel sprejem. Zbor je pozdravil tudi predstavnik ZZB NOV Moziže, žal pa vseh drugih vabljenih predstavnikov ni bilo. To so z obžalovanjem tudi ugotovili na zboru samem in smatrali, da takšen odnos do upokojencev ne daje spodbud za nadaljnja prizadevanja ljudi, ki so sicer starejši, še vedno pa opravljajo vrsto družbenih nalog.

Taborniki se pripravljajo

Na osnovni šoli v Gornjem gradu deluje taborniška četa Smreke.

Kar 92 jih je v vrsti, kadar nastopijo. Prav sedaj se pripravljajo na mnogoboj v taborniških disciplinah. Tu pr-

idejo v poštev predvsem znanja o orientaciji, postavljanju ognjev, premagovanju ovir, postavljanju šotorov, lokostrelstvo in podobno. Nastopali pa bodo v regijskem tekmovanju, ki bo tokrat v Slovenskih Konjicah.

Knjiga Štefke Petek izšla

Bralci Kmečkega glasa so gotovo prebrali odlomek iz romana naše domače avtorice Štefke Petek, ki je bil objavljen v številki 14, 6. aprila letos. Njeno ime poznate po krajših literarnih prispevkih (pesmi in proza), objavljenih v naših Savinjskih novicah.

V povesti Skrivne vezi se z usodo glavnih junakov prepleta avtoričina ljubezen do rodne Sav. doline, ki je med nemško okupacijo doživela veliko hudega, v mesecih začasno osvobojenega ozemlja in v letih po osvoboditvi pa veliko radosti, ki je privrela iz src, vnetih za dom, sočloveka in širšo domovino. Avtorica svojo knjigo Skrivne vezi posveča svojemu pokojnemu očetu Francu Zabrezniku, rojenemu pri Lenartu nad Gornjim gradom. Knjiga obsega 315 strani. Je vezana. Stane 690.— din. Naročite jo lahko pri ČZP Kmečki glas, Ljubljana, Miklošičeva 4.

V Solčavi podelili priznanja

Na proslavi praznika OF in 1. maja so podelili tudi priznanja OF, ki so jih prejeli: August Lenar, Niva Vršnik, Janez Jezernik in Darko Plesnik.

Prireditev so s svojim kulturnim sporedom popestrili najmlajši iz vrta in mladinci.

Kaj menijo o samoprispevku

Milana Burja iz Tera pri Ljubnem je trgovska delavka in ena tistega rodu, ki je še doživljala staro šolo na Ljubnem, pa tudi zadnji dve leti nove. Zato lahko najbolje ponazoriti veselje otrok, ko je bila nova in sodobna šola tudi za njih, ko so telovadili v novi telovadnici, prej pa jim je zato služila dvorana združnega

o možnem napredku v celoti in v samih krajih. Če torej ocenjujejo stanje iz stališča domačina, ki dolino ljubi, potem ne more biti oklevanja pri odločitvi za ali proti! Seveda bi kazalo v naprej nekoliko več govoriti tudi o tem kaj smo naredili s sredstvi in ne letno poročati čisto po knjigovodsko, ker tega ljudje ne marajo, niti včasih ne

doma. Skratka, sreča otrok je bila nepopisna, ko so imeli novo šolo. Zato je mlada trgovska delavka z vsem srcem za samoprispevek, ker meni da prinaša srečo in veselje še drugim ljudem v tej ali oni obliki. Napredek je tudi del zadovoljstva vsakega človeka in zakaj bi si torej zapirali možnosti za lepši jutri, če je odločitev na nas samih. Seveda so velike potrebe povsod. Nekatere bomo vendarle rešili, vendar ne brez samoprispevka, kajti odkod bi v teh zaostrenih razmerah gospodarjenja lahko pričakovali sredstva? Sami jih moramo zbrati, ne samo za krajevne potrebe, pač pa tudi za zdravstvo, turizem in še kaj. Časi, ko smo imeli „botre“ so za nami in treba bo zagotoviti lasten razvoj iz lastnih moči.

Duška Eremita iz Lače vasi je mlada mati in razume pomen urejenega otroškega varstva. To pa je bilo mogoče le iz skupnih sredstev drugega samoprispevka. Tudi šolstvo je zelo napredovalo. In ko obuja spomine, kako težko je bilo za njo, ko se je vsled pomanjkanja šolskih prostorov morala voziti v Gornji grad v šolo. To je vse drugače in zahvala gre naložbam, ki jih je omogočil samoprispevek. Tako bi morali razmišljati, ko se bomo v tretje odločali. Ob tem ne gre pozabiti, da je prav vzajemnost vrline našega časa in naše družbe. Če bomo razumeli potrebe nas vseh, potem bo tudi napredek. Tako je nujno misliti na poznejše rodove, ko se o čem odločamo, denimo o varstvu okolja, ali pa o turizmu, ki lahko zagotovi mnogim ljudem boljši kos kruha. Program, ki smo ga poslušali na zboru občanov je dober, vendar pa bo treba do podrobnosti izdelati časovno koriščenje sredstev, da bodo ta dala željen uspeh! Vsako zavlačevanje ali podaljševanje gradenj bo zmanjšalo

Olga Slapnik iz Podolševe poudari, da je možno v teh časih zagotoviti določen razvoj le s skupnimi napor. To pa je v bistvu samoprispevek. Vemo, da so naše domače delovne organizacije gospodarsko šibke in da iz njihovih virov ni kaj pričakovati. Tako torej ostane naloga zagotavljanja sredstev za skupne naloge na nas občanah.

Končno bi moral vsakdo pomisliti, ko tarna nad obnovitvijo samoprispevka, da mu tisti znesek, ki je namenjen v skupni sklad ne pomeni toliko, da bi bilo njegovo življenje ogroženo.

Vsi občani z najnižjimi osebnimi dohodki pa so tako oproščeni obveze iz samoprispevka.

Včasih na to ne pomislimo, da si želimo marsikaj, kar pa je možno uresničiti le z večjimi sredstvi. Tako je naša Logarska dolina, ki je evropski biser, včasih kar nekam zapuščen in zanemarjen. Če bo dobila ureditev, ki ji gre, bo za nas vse dobro. Tako mislimo tudi, ko včasih godrnjamo, da krajevna skupnost tega ali onega ne vidi.

Vprašajmo odkod denar, prav zato je važno, da se odločimo

učinek denarja, to vemo. Zato pričakujemo od nadzornih organov, da bodo dobro gospodarili!

Marjana Žagar iz Dobrovelj je prepričana, da se le s samoprispevkom dokopljemo do sredstev, ki so potrebna za najnujnejši razvoj doline. Zato moramo ljudem veliko govoriti

za 3. samoprispevek. Če bi govorila o načrtu naše KS, potem moram reči, da je dober in utemeljen. Menim pa, da so včasih ljudje še vedno preslabo podučeni o nekaterih družbenih korakih, pa jih zato tudi slabo razumejo. Treba je pač veliko delati z ljudmi, pojasnjevati in prislunhiti, pa bo vse lažje, tudi solidarnost!

**SAMOUPRAVNA
STANOVANJSKA SKUPNOST
OBČINE MOZIRJE****Odbor za graditev in prenovu stanovanj**

Na podlagi 11. člena pravilnika o pogojih in merilih za pridobitev posojil iz združenih sredstev vzajemnosti v občini Mozirje in na podlagi letnega plana 1983 Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Mozirje se razpisuje

NATEČAJ

za posojilo iz združenih sredstev vzajemnosti v znesku 5.300.000 din za naslednje namene:

1. posojila organizacijam združenega dela in delovnim skupnostim za nakup oziroma gradnjo stanovanj v družbeni lasti;
2. posojila delavcem za nakup in gradnjo stanovanj in stanovanjskih hiš v zasebni lasti;
3. posojila za prenovu stanovanj in stanovanjskih hiš v družbeni ali zasebni lasti, pod pogojem, da se z njimi poveča stanovanjska površina ali število stanovanjskih prostorov ali uporabi kvalitetnejša izvedba toplotnih izolacij oziroma racionalnejši način ogrevanja;
4. premostitvena posojila, ki jih lahko prejmejo družbeni investitorji stanovanjske gradnje in pripadajočih komunalnih naprav za čas izvajanja stanovanjske gradnje oziroma največ za dobo 2. leti.

Razpisna natečajna vsota znaša:

- a.) za kreditiranje gradnje, nakupa in prenovu stanovanj in stanovanjskih objektov v družbeni lasti 3.600.000 din,
- b.) za kreditiranje gradnje, nakupa in prenove stanovanj in stanovanjskih hiš v zasebni lasti 1.700.000 din.

1. Posojilo lahko dobijo organizacije katerih TOZD in DS imajo sedež v občini Mozirje in če izpolnjujejo naslednje pogoje ter predložijo dokumentacijo:
 - da začasno niso sposobne oblikovati dovolj sredstev v skladu skupne porabe za planirani obseg stanovanjske gradnje, ki vrednostno ni večji od 5 % celotne mase BOD v tem obdobju;
 - da združujejo sredstva za vzajemnost ali so zaradi neugodnih poslovnih rezultatov začasno oproščene tega združevanja v stanovanjski skupnosti;
 - da so sprejele samoupravne splošne akte o osnovah in merilih za reševanje stanovanjskih vprašanj delavcev, usklajene z zakonom o stanovanjskem gospodarstvu in z družbenim dogovorom o skupnih osnovah za zagotavljanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov na področju stanovanjskega gospodarstva v SRS;
 - predložijo plan, v katerem je plan dohodka, finančni plan in plan financiranja stanovanjske gradnje;
 - predložijo potrebe po stanovanjih in program reševanja stanovanjske problematike svojih delavcev;
 - sprejmejo na ustrezen način obveznosti vsakoletnega zagotavljanja lastne udeležbe, vračila anuitet in izpolnjevanja obveznosti iz že odobrenih posojil iz združenih sredstev vzajemnosti;
 - bodo delavcem dodeljevala standardna stanovanja;
 - niso v preteklem obdobju prekoračili družbeno dogovorjenih meril za oblikovanje in delitev sredstev za osebne dohodke;
 - da gradijo ali kupujejo stanovanja v programu stanovanjske gradnje samoupravne stanovanjske skupnosti;
 - da lahko zaključijo finančno konvencijo za pridobitev dogovorjenega števila stanovanjskih enot v družbeno usmerjeni stanovanjski gradnji.
- Prijavitelci na natečaj morajo zagotoviti oz. izkazati lastno udeležbo in izpolnjevati druge pogoje, ki jih določa pravilnik o pogojih in merilih za pridobitev posojil iz združenih sredstev vzajemnosti v občini Mozirje.

II. Navedeno posojilo lahko dobijo:

- a. delavci, ki združujejo delo v TOZD in DS, ki združuje sredstva vzajemnosti in stanovanjski skupnosti občine Mozirje in ki zagotavljajo lastno udeležbo z namenskim varčevanjem pri banki;
- b. delovni ljudje, ki samostojno opravljajo dejavnost z osebnim delom s sredstvi v lasti občanov in pri njih zaposleni delavci, ki združujejo sredstva vzajemnosti pri stanovanjski skupnosti občine Mozirje in ki zagotavljajo lastno udeležbo z namenskim varčevanjem pri banki;
- če nimajo stanovanja ali pa imajo neustrezno oz. neprimerno stanovanje in niso sami ali njihovi družinski člani lastniki vseljivega stanovanja, stanovanjske hiše ali vikenda,
- če namensko varčujejo za stanovanjsko graditev v banki in bodo zagotovili lastno udeležbo.

Neustreznost in neprimernost stanovanja se ugotavlja v skladu s sprejetimi stanovanjskimi standardi v občini.

Za družinske člane se štejejo zakonec, otroci in starši, če živijo v skupnem gospodinjstvu.

Posojilo za nakup, gradnjo ali prenovu stanovanja ali stanovanjske hiše, lahko dobijo tudi delavci, ki imajo ustrezno rešeno stanovanjsko vprašanje, če bodo z gradnjo ali nakupom stanovanja sprostili družbeno stanovanje v občini.

Posojilo, ki ga lahko dobi delavec za nakup, gradnjo ali prenovu stanovanja oz. stanovanjske hiše, lahko znaša največ do 20 % od predračunske ali končne kupoprodajne cene standardnega stanovanja. Vsak upravičenec lahko dobi ob pogojih, ki jih določa pravilnik o pogojih in merilih za pridobitev posojil iz združenih sredstev vzajemnosti v občini Mozirje, posojilo za standardno stanovanje za 4-člansko družino 70 m².

Prednost za posojila po tem pravilniku imajo delavci, ki:

- imajo nižje povprečne mesečne dohodke na člana družine;
- kupujejo ali gradijo stanovanjsko hišo ali stanovanje v okviru družbenousmerjene stanovanjske gradnje;
- kupujejo standardno stanovanje;
- bodo z nakupom, dograditvijo ali prenovu stanovanja oz. stanovanjske hiše sprostili družbeno stanovanje.

Na natečaj lahko kandidirajo le interesi, ki predložijo:

- vlogo z opisom stanovanjskih razmer in namen porabe posojila;
- dokazilo o namenskem varčevanju pri banki;
- kupoprodajno pogodbo, če kupujejo stanovanje;
- gradbeno dovoljenje, če gradijo stanovanjsko hišo ali prenavljajo, z veljavnim predračunom projektanta oz. izvajalca;
- izjavo o vsoti že pridobljenih bančnih in drugih kreditov za stanovanjski namen;

- podatke o zaposlitvi;
- podatke o skupnih dohodkih članov družine v preteklem letu.

Natečaj za posojila traja do vključno 10. VI. 1983. Prijave na natečaj, prispele po tem datumu, ne bodo upoštevane. Vloge za priglasitev na natečaj prejema Ljubljanska banka — Temeljna banka Velenje — Ekspozitura Mozirje, kjer lahko udeleženci dobijo pojasnila v zvezi z natečajem.

Pristojni odbor pri Samoupravni stanovanjski skupnosti bo obravnaval vloge, udeleženci natečaja bodo po zaključku natečaja, skladno s namenskim pravilnikom, s sklepom obveščeni o dodelitvi posojila.

Ugovore na navedene sklepe bo reševal zbor uporabnikov skupščine samoupravne stanovanjske skupnosti.

**SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA
SKUPNOST OBČINE MOZIRJE**

Pesem za praznik OF

V nedeljo, 24. aprila 1983 so prijazno vasico Bočno preplavili pevci, ki so se zbrali iz vseh krajev naše občine. V tamkajšnjem prenovljenem Kulturnem domu je namreč potekala revija odraslih pevskih zborov občine Mozirje, že kar trinajsta po vrsti, na katero pa očitno številka 13 ni imela neugodnega vpliva, saj je revija nad vse dobro uspeła.

Letos je bila ta pevska manifestacija uglasena in vključena v proslavo praznika OF. Sier razmeroma velik oder v Kulturnem domu je bil kar premajhen, ko so se na njem zbrali združeni pevski zbori ter za začetek zapeli mogočno pesem svobodi, ki še vedno, kot pred 40-imi leti, navdušuje poslušalce. Sledil je govor predsednika občinske Konference SZDL Mozirje in svečana podelitev priznanj OF, za tem pa se je na odru pred nabito polno dvorano zvrstilo 10 pevskih zborov, kar je za našo občino rekordno število. V pevskih zborih so bili zastopani skoraj vsi kraji občine Mozirje, pogrešali smo le še pevce iz Solčave in Luč. Med pevci smo lahko videli stare veterane, ki so se za zborovsko pesem ogreli že v svoji mladosti pred vojno in ji ostali zvesti vse do danes. Le kdo bi lahko ocenili njihovo delo in dragocen prispevek k naši pevski kulturi! Smo pa lahko našli tudi kar precej mladih pevcev, ki vzbujajo upanje, da bo zborovska pesem le ostala še naprej last in kulturna značilnost slovenskega ljudstva. Kot enajsti je nastopil še gostujoči moški pevski zbor iz Dolnjega Logatca, ki je navdušil z ubranim izvajanjem svojega programa in tako revijo zaključil.

Zborna pesem je najvišja stopnja človekovega izražanja, pevski zbori pa najširša šola glasbenega izobraževanja, pred katere pa se danes postavljajo zahtevne naloge. Brez sodelovanja pevskega zbora si ne

moremo zamisliti nobene pomembnejše proslave in prireditve, naš poslušalec pa je vedno bolj kritičen. Zbori morajo zato stremeti za vedno višjo kvaliteto, kar pa zahteva mnogo pevskih vaj in sistematičnega, intenzivnega dela. Temu pa je največkrat ovira poklicna zaposlitev pevcev, ki jim onemogoča reden obisk pevskih vaj. Razen tega se še vedno ponekod sodelovanje pri pevskem zboru ne šteje kot družbeno koristno delo, kar pa ubija moralno in delovni zagon tako pevcem, kot zborovodji. Zato je potrebno res mnogo naporov in mnogo dobre volje vseh sodelujočih, da zbor uspeva, napreduje in vztraja pri svojem poslanstvu.

Ob začetku revije smo čuli sledeče besede napovedovalca: „Zelo primerno je, da praznik OF in praznik Dela počastimo z zborovsko pesmijo. Ko je morala pred 42. leti utihniti slovenska beseda in z njo pesem, je z ustanovitvijo OF in partizanskih odredov oživila tudi naša pesem, pesem upora, ki se je mogočno razrasla po naših gozdovih in naseljih v pesem borbe, se prelila v pesem zmagovalstva ter se končno umirila v pesmi dela, izgradnje in novega, mirnega življenja. Zborovsko petje, ki je sad skupnega dela in študija, ponazarja tudi uspehe, ki jih lahko dosegamo le v skupnih naporih, v slogi in enotnosti. V pevskih zborih se kujajo nebesnični značaji, ki se znajo žrtvovati za skupne cilje in dosežke, pa naj bodo to danes lepa pesem, ali jutri vsakdanje dolžnosti na delovnih mestih.“

Se tako vnet pristaja enoglasnega, skromnega pevkarja popevkarstva bo moral priznati, da je v teh besedah resnica. To so vsekakor dojeli tudi obiskovalci revije v Bočni, ki so vse zbrane sprejeli z navdušenjem in jih nagradili z mogočnim aplavzom, kar naj bo pevcem moralna opora in vzpodbuda za nadaljnje delo.

ANTON ACMAN

**Komu je namenjena
kultura?**

Z velikim veseljem in nestrpnostjo sem pričakoval nastop pevskega zbora „Lira“ iz Kamnika. Petje v zboru mi veliko pomeni, saj je to umetnost, ki izvira direktno iz človeka in ima veliko izrazno moč. Zborovska pesem vsebuje pomembno narodnostno bogastvo in je del kulturne in etnološke dediščine. Če pa je pesem povezana z opevanjem planin, je ta pesem naša, domača in vredna vse pozornosti.

Ko sem prišel v dvorano Kulturnega doma Mozirje sem bil neprijetno presenečen. Poslušalce v dvorani bi lahko prešel na prste na svojih rokah. To je bila realna slika naše mozirske kulturne zavesti, odnosa do petja, ki nam toliko pomeni in ga podpiramo. V tem trenutku sem bil pripravljen skočiti v lase vsakomur, ki ima vsaj malo smisla za petje in hribe in ga ta koncert ni pritegnil.

Razumem, da je ta čas veliko dela na polju in se ljudje tudi ne morejo odtrgati od dela. Toda velika večina krajanov, tržanov, stanovalcev v novih naseljih nima zvečer dela v hlevu, molže krav in bi zaradi tega opravila lahko prišli na koncert. Plakativno je bilo na vseh vogalih, kje je torej vzrok kulturni hladnosti in nezainteresiranosti? K sreči so prišli v praviem trenutku v dvorano izletniki, ki jih je pritegnila lepa pesem in so na nek način rešili neprijetno prilžnost.

Ob tem doživetju se sprašujem, kje je naša kulturna zavest, kje je

naš odnos do kulturne dediščine, ali je kultura sploh potrebna, in ne nazadnje, kakšen je odnos do prijateljev, ki vso to kulturo posredujejo nam, da bi nas obogatili in osrečili.

Že dolgo nam je vsem jasno, kdo prihaja na kulturne prireditve in kakšna je naša kulturna prosvetljenost. Ali je res dovolj, da samo organiziramo prireditve, ali nismo na nek način tudi poklicani, da to kulturno hrano tudi sprejmemo.

Kultura naj bi pritegnila vse kraje, saj smo vsi potrebni razvedrila in notranje sreče, ki jo na prireditvah doživimo. Le notranje bogatejši človek lahko tudi bolj z elanom proizvaja na svojem delovnem mestu. Na veliko žalost je med obiskovalci prireditev zelo malo mladih, ki jih okupira film, zabava in gostilna. Upam, da ne bom zaradi te trditve izvenel nazadnjaško.

Drugo vprašanje se torej glasi, za koga pojmemo in pripravljamo proslave? Ustvarjalec kulturnih dobrin je že v veliko veselje, da lahko igrajo, pojejo, recitirajo to je bogastvo, ki ga ni mogoče razvrednotiti. Toda kultura ima širše poslanstvo, kaj mislite vi?

Naj bo vse to razmišljanje dobro namerno, brez obtoževanja. Želim si le to, da bi ob naslednjem podobnem koncertu priznanemu zboru iz srca zaploskala polna dvorana.

R. J.

**Komisija za delovna razmerja
Trgovske delovne organizacije
„SAVINJA“ Mozirje**

ponovno objavlja prosta dela in naloge za:

**POSLOVODJA POSLOVALNICE 5
„ŽELEZNINA“ V MOZIRJU**

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje zahteve:

- da je VKV trgovski delavec, tehnična ali mešana stroka;
- da ima najmanj 5 let delovnih izkušenj na vodstvenih delih v trgovinski poslovalnici;
- da mu ni izrečen sodni ukrep o prepovedi o razpolaganju z družbenimi sredstvi.

Pismene prijave z obvezno prilogo dokazil o izpolnjevanju objavljenih pogojev sprejema splošna služba TDO „SAVINJA“ Mozirje. Delo bo sklenjeno za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Prijave je vložiti v 15 dneh od dneva objave prostih del in nalog. O rezultatu prijave na objavo del in nalog bodo kandidati obveščeni najkasneje v 15 dneh po preteku roka objave.

**Po gasilskih občnih
zborih**

Kot večinoma vsako leto, so se tudi letos vršili občni zbori gasilskih društev v mesecu februarju in marcu, medtem, ko se je vršila redna letna konferenca 9. aprila 1983. Za občne zore gasilskih društev velja omeniti, da so bili dobro pripravljeni, zlasti pa dobro obiskani. To je še en dokaz, da so gasilci še vedno aktivni — delavljni.

To nam pričajo adaptacije gasilskih domov v zadnjih letih in celo novogradnje v Rečici in Nazarjah. Gasilski dom v Nazarjah je dograjen, medtem, ko so bila za gasilski dom v Rečici finančna sredstva preskromna. V adaptaciji so še gasilski domovi v Bočni, Solčavi in Grušovljah. Iz poročil na občnih zborih je bilo razbrati, koliko tisoč brezplačnih ur so opravili pri adaptacijah in novogradnjah. Poleg tega je omeniti pripravne na letno tekmovanje članskih, mladinskih in pionirskih desetin, za kar je bilo prav tako vloženo brezplačno delo.

In kaj ne bi, saj je na članskem tekmovanju nastopilo 19 članskih desetin, na mladinskem in pionirskem pa kar 32.

Letne konference Obč. GZ Mozirje se je udeležil, kot gost, predsednik Občinske konference SZDL in predsednik skupščine SIS za varstvo pred požari občine Mozirje ter predsednik zbora uporabnikov skupnosti Pajk Franjo. Kot predstavnik Republiške gasilske zveze Slovenije, se je konference udeležil Gros Anton iz Žalca.

Po izvolitvi organov zbora in po poročilih, ki so bila izčrpna, se je razvila živahna razprava.

V razpravi je bila poudarjena strokovna usposobljenost operativnih kadrov, ker je le-ta garancija za uspešno opravljanje nalog na področju požarnega varstva. S tem v zvezi je lansko leto Obč. GZ organizirala tečaj za nižje gasilske častnike, kjer je pridobilo potrebno

znanje 38 nižjih gasilskih častnikov. Dolžnost posameznih GD pa je, da bodo uvrstili te kadre v operativno delo. Organizirala je tudi tečaj za strojnike, ki so s tem obnovili svoje znanje za rokovanje z motornimi brizgalnami.

Podan je bil tudi predlog, da naj bi se gasilska društva kategorizirala po velikosti in s tem v zvezi tudi po odgovornosti ter opremljenosti. Pri sočni delegati so takšen predlog zavrnili z utemeljitvijo, da bi to povzročilo pasivizacijo manjših društev. Po zaključku pretežnega dela razprave se je k besedi priglasil predsednik Obč. konference SZDL Mozirje in predsednik skupščine SIS za varstvo pred požarom. V svojem govoru je pozdravil konferenco v imenu vseh družbenopolitičnih organizacij, skupščine SIS za varstvo pred požari in svojem imenu. Pohvalno se je izrazil o delu zveze, opozoril pa je, da še ni izdelan načrt požarne ogroženosti v občini. Menil je, da bo treba k temu pristopiti takoj, pri čemer naj bi tesno sodelovala tudi Obč. GZ. Predlagal je naj bo to eden izmed sklepov konference. Nadalje je govoril še o humanem delu in požarovalnosti gasilcev, ob koncu pa je zaželel, kar največ uspehov pri nadaljnjem delu. Za njim se je priglasil k besedi predstavnik Gasilske zveze Slovenije Gros Anton in v njenem ter svojem imenu pozdravil konferenco. Dal je priznanje Obč. GZ, da mu je znano delo zveze, ker z njo sodeluje. Govoril je o strokovni pomembnosti gasilstva, gasilskem muzeju v Metliki in X. kongresu Gasilske zveze Slovenije, ki bo naslednje leto 24. junija v Mariboru. Ob koncu je zaželel zvezi uspešno delo.

Konferenca je lepo uspela, napotki, ki so bili izoblikovani, pa bodo nedvomno koristno služili pri nadaljnjem delu.

FRANC HRIBERŠEK

V času od 28. maja do 4. junija bo v Mozirju v prostorih TVD Partizan OBRTNA RAZSTAVA. Ogled je možen vse dni od 9. do 19. ure.

PROGRAM**SOBOTA, 28. maja:**

- ob 9,00 uri — sprejem gostov
- ob 10,00 uri — otvoritev obrtne razstave v domu Partizana Mozirje
- ob 12,00 uri — seja častnega odbora in IO združenja
- ob 13,00 uri — tiskovna konferenca

NEDELJA, 29. maja:

- ob 10,00 uri — sprejem in pogostitev upokojenih obrtnikov

PONEDELJEK: 30. maja

1 DAN KULINARIKE

TOREK, 31. maja:

- ob 10,00 uri — komercialni dan
- 2 DAN KULINARIKE

SREDA, 1. junija:

- ob 10,00 uri — okrogla miza

ČETRTEK, 2. junija:

- ob 8,00 uri — seja IS SO Mozirje in IO ZOZ Slovenije
- ob 15,00 uri — začetek športnih iger

PETEK, 3. junija:

- ob 9,00 uri — seja IO obrtnega združenja
- ob 15,00 uri — športne igre

SOBOTA, 4. junija:

- ob 8,00 uri — športne igre
- ob 16,00 uri — zaključek razstave v Savinjskem gaju

V času obrtne razstave bo v Kovačiji obrtnega združenja stalna razstava kiparja in slikarja samouka VENEC ANTONA.

OBRTNIKE IN VSE OBČANE
VABIMO K UDELEŽBI!

VEZ n.sol. o., MOZIRJE
TOZD Kovinarstvo
Komisija za delovna razmerja

OBJA VLJA prosta dela in naloge

- 3 KV varilce
- 2 KV kleparja
- 1 KV vodoinštalaterja
- 5 varilcev — priučitev

Pogoji: — končana poklicna šola, — 1 leto delovnih izkušenj, — poskusno delo 2 meseca
Delo združujemo za nedoločen čas s polnim delovnim časom.
Kandidate vabimo, da svoje prijave pošljejo na naslov: VEZ Mozirje, Mozirje 307 a.
Objava velja 15 dni.

MONTAŽNA GRADNJA
„SMREKA“ Gornji grad p. o.

Komisija za delovna razmerja
OBJA VLJA

prosta dela in naloge v delovni enoti žagalnica in mizarstvo

- 1. SORTIRANJE, SKLADANJE GRADBENEGA LESA**
2 izvajalca
ODJEMANJE OD STROJEV V ŽAGALNICI
2 izvajalca
- 2. ODJEMANJE NA II. ČEPARKAH IN VALJČNI BRUSILKI**
1 izvajalec
KONČNA OBDELAVA MIZARSKIH IZDELKOV
1 izvajalec

Zahteve pod št. 1
— Zahteva se I. stopnja znanj lesarske usmeritve
— Delovne izkušnje 1 mesec

Zahteve pod št. 2
— Zahteva se dokončana osnovna šola
— Delovne izkušnje 1 mesec
Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Osební dohodek bo kandidat prejel po pravilniku o delitvi sredstev za osebne dohodke in skupno porabo.
Pismene ponudbe naj kandidati posredujejo v roku 8 dni po objavi na naslov: MG „SMREKA“ Gornji grad, Komisija za delovna razmerja.
Vse prijavitelje bomo o izbiri obvestili v roku 30 dni.

„Vzgojnovarstvena organizacija
Mozirje

razpisuje naslednja prosta dela in naloge

1 LOGOPEDA ZA PREDŠOLSKO OTROKE

Pogoj: končan študij za specialne pedagoge, smer logopedija.
Nastop službe s 1. 9. 1983 za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

1 RAČUNOVODJE

Pogoj: končana srednja ekonomska šola. Računovodja mora znati samostojno opravljati vsa računovodska dela. Računovodja zaposlimo takoj za določen čas s polnim delovnim časom (nadomeščanje računovodje, ki je v bolniškem staležu).

Pismene prijave pošljite najkasneje v osmih dneh po objavi v „Savinjskih novicah“ na naslov: VZGOJNOVARSTVENA ORGANIZACIJA MOZIRJE, Komisija za medsebojna delovna razmerja, 63330 Mozirje.

Občinsko prvenstvo v namiznem tenisu

TVD „Partizan“ Mozirje je uspešno organiziral občinsko prvenstvo za člane v namiznem tenisu. Tudi to prvenstvo je v letnem programu telesnokulturnih akcij pri ZTKO Mozirje, žal pa se ga niso udeležila vsa društva. Tako so sodelovali le TVD „Partizan“ Mozirje s tremi ekipami, TVD „Partizan“ Gornji grad z dvema ekipama ter SD „Mladost“ in SD „Lipa“ z eno. Prva 3 mesta so razdelile ekipe „Partizana“ Mozirje. Med tekmovalcem, medtem ko je pri ostalih društvih kvaliteta igranja v stagnaciji ali celo pada. Če pomislimo, da je bil namizni tenis pred leti celo občinski prioriteten šport, to dejstvo nikakor ni razveseljujoče.

Obogatena spominska soba NOB

Že smo pisali o uspešnem umetniškem delu našega rojaka Janka Dolence, ki živi in dela v Vuzenici. Njegova dela krasijo Savinjski gaj in marsikateri dom v dolini. Da na svoj rodni kraj ni pozabil, pričajo njegova prizadevanja za dolino, ko vedno kadar je naprošen, rad prisloži s svojimi umetniškimi stvaritvami. Tokrat je na prošnjo občinskega odbora ZZB NOV Mozirje predal spominski sobi NOB v Mozirju tri svoja novejša dela na temo narodnoosvobodilnega boja. Lesene plastike so velika umetnina in tako obogatijo izgled sobe in seveda mnogo pripomorejo, da postaja spominska soba, čeprav je sicer že zelo tesna, prikupnejša. Janko Dolenc je daroval dalje tudi svoje grafike za okras stopnišča v mozirskem kulturnem domu, tudi te so na temo NOB.

Mladi udeleženci obrambne vzgoje na mozirskem strelišču

Košarkarski praznik v Gornjem gradu

Po dolgem času smo v naši občini lahko spet videli zanimivo košarkarsko tekmo, ki je v petek, dne 15. 4. 1983 ob 19. uri v telovadnico osnovne šole v Gornjem gradu privabila veliko število ljubiteljev igre med dvema košema.

V organizaciji ZTKO občine Mozirje in ob pomoči TOZD MGA Nazarje in TOZD Kovinarstvo Ljubno so se najboljši košarkarji iz domala vseh športnih društev v naši občini pomerili z veterani Olimpije iz Ljubljane.

Da so kljub letom in že kar sivim lasem še vedno pravi mojstri košarke, so gostje iz Ljubljane prepričali prav vse prisotne v telovadnici. Imena, kot sta legendi slovenske, jugoslovanske in svetovne košarke Ivo Daneu in Vinko Jelovac, nekdanja državna reprezentanta Tine Logar in Vital Eiselt in drugi, so vlila kar precej treme domačim fantom, ki so se sicer trudili, a jim ni šlo od rok tako, kot smo jih navajeni gledati na občinskih tekmovanjih, pa tudi uigrani med seboj niso bili dovolj. Zato je bila simpatična poteza gostov, ki so po prvem polčasu, ko je bila razlika v rezultatu že velika, „posodili“ domačinom Vinka Jelovca, kar pa tudi ni pomagalo, da bi se razlika zmanjšala. Tekma se je

končala z rezultatom 104 : 66 (48 : 22) za veterane Olimpije. Sodnika sta bila Gregorič in Grudnik iz Šoštanjia.

Za Zgornjesavinjsko selekcijo so igrali: Paulič 2 koša, Mikek 8, Zakrajšek 2, Janko 2, Matjaž 4, Matko 2, Vrtar 10, Urlep, Krznar 2, Pahovnik 2, Slapnik 6, Hlačun 6 in v drugem polčasu Jelovac 20 košev, za Olimpijo — veterane pa: Weibl 12, Lemaič 16, Jelovac (prvi polčas) 16, Eiselt 10, Daneu 16, Logar 12, Potočnik 22.

Tekma je bila propagandnega značaja in je povsem dosegla svoj namen. Zanimivo pa je bilo tudi po njej, saj so se vsi

sodelujoči zbrali za skupno mizo in poslušali pripovedovanja Daneua, Jelovca in ostalih o svetovnih in drugih prvenstvih in o raznoraznih košarkarskih zanimivostih. Obenem pa so tudi obžalovali, da je košarka kot tekmovalni šport, v naši občini skoraj docela zamrla.

Spomnimo se uspešnih nastopov košarkarskih klubov najprej iz Mozirja, potem iz Nazarja še pred petimi in več leti in se vprašajmo, ali morda ne bi bilo dobro to tradicijo nadaljevati s kvalitetnimi igralci, ki jih je v naši dolini vsekakor dovolj!

TOMAŽ KRIŽNIK

Tekmovanje ob prazniku OF

Osnovna strelska organizacija „Kajuh“ Mozirje, je letos ob prazniku Osvobodilne fronte slovenskega naroda, organizirala strelsko tekmovanje s MK puško.

Tekmovanja se je udeležilo 17. ekip, skupaj 51 strelcev. Rezultati pa so naslednji:

- Posamezno prvih 5 najboljših:
1. Grobelnik Franc, OSO Mozirje
 2. Matjaž Vinko OSO Mozirje
 3. Poličnik Drago, OSO Mozirje
 4. Acman Toni ml. OSO Mozirje
 5. Petrin Pavel, OSO Mozirje

- Ekipno prvih 5 najboljših:
1. ekipa OSO Mozirje I.,
 2. ekipa OSO Mozirje II.,
 3. ekipa PD Mozirje
 4. ekipa OSO Mozirje (sekc. Elkcroj)
 5. ekipa društvo invalidov Mozirje

Tekmovalci, ki so dosegli najboljše rezultate, so dobili pokal, in prvi trije, pa še diplome.

Ob zaključku tekmovanja in podeljevanju pokalov in diplom, pa je predstavnik socijalistične zveze kraja spregovoril o pomenu praznika OF in strelskega tekmovanja.

FRANC OMLADIČ

Vaška olimpijada

Kakor v preteklih letih, tudi letos OO ZSMS Rečica ob Savinji prireja, zdaj že tradicionalno, VAŠKO OLIMPIJADO. Letos bo 2. in 3. julija. Potekala bo na športnem igrišču.

Za nas je to velik dogodek. Ob tej priliki se srečamo z vsemi krajani naše KS. Na tekmovanjih sodeluje staro in mlado. Letos načrtujemo še bolj pester in zanimiv program in sicer: promenadni koncert godbe na pihala, razstavo slik, plesni nastop, recitacije. Glavne

točke prireditve bodo v nedeljo, 3. julija popoldne.

Dosedanje veliko število obiskovalcev naše olimpijade je dokaz, da je ta prireditev zelo dobrodošla, da jo delovni ljudje sprejmejo kot prijetno razvedrilo, tako sodelujoči, kakor gledalci. To je mladim spodbuda za še bolj poglobljeno sodelovanje in skupno načrtovanje takšnih in podobnih razvedrilnih prireditev, hkrati pa tudi drugih nalog, ki se pojavljajo in zastavljajo v naši KS.

IRENA KAŠUKA

Udeleženci letošnjega maratona v Nazarjah

Stari — Mladi zdaj 3 : 2

Športno društvo „Vrbovec“ Nazarje je v kratkih petih letih obstoja že postalo ena od gonilnih sil društvenega življenja v Nazarjah. To so letos s svojim številnim obiskom dokazali tudi gledalci 24-urne tekme v malem nogometu — ali kot je njen uradni naziv: „5. nogometni maraton — Nazarje '83“. Bilo jih je namreč toliko, kot še nikdar dosedaj.

Prav gotovo to pomeni, da je nogometni maraton našel svoje pravo mesto med prireditvami, s katerimi občani proslavljamo Dan OF in Praznik dela.

29. aprila ob 19. uri se je zopet zbralo 40 nogometašev, da v 24-urni tekmi med starimi in mladimi odločijo, kdo je boljši oz. bolje rečeno, bolj vzdržljiv. Dosedaj so zmagali oboji po dvakrat in pričakovati je bilo, da bo boj izenačen in zagrižen. Toda od pričakovane je bilo le malo. Do 21. ure so mladi sicer vseskozi vodili, nato pa so stvar v svoje roke vzeli stari, povedli in ko so ob dveh zjutraj vodili že z 20 goli razlike, mladi pa zaradi poškodb ostali do konca že brez dveh igralcev, je bilo jasno, da bodo zmagali stari. Razlika je nato vrtoglavo naraščala. Tako je ob 19. uri 30. aprila res bila končana tekma z rezultatom 171 : 92 za stare, ki sedaj torej vodijo s 3:2. Najboljši strelci pri starih so bili Špende Jože s 26 zadetki, Kekec Ivo in Benetek Žarko po 20, pri mladih pa Bitenc Danjan 17 in Mikek Bojan 11 zadetkov.

Razveseljivo je, da organizator maratona ZD „Vrbovec“ vlaga veliko dela in truda tudi v vzdrževanje in dograjevanje športnega igrišča in njegove okolice. Omeniti je dobro sodelovanje predvsem z gasilskim društvom, pa tudi ostalimi društvi in organizacijami v kraju. Tako se maraton vsako leto odigrava v lepšem ambientu, načrti, ki jih imajo v športnem društvu pa kažejo, na to, da bo tudi drugo leto tako, ko bo na vrsti že šesti maraton. Tudi razpoloženje med prebivalci Nazarja je dokaz, da podpirajo dejavnost, ki jo razvija športno društvo.

Na koncu se tole. Čeprav vsako od nogometašev igra na maratonu z vsem srcem, pa rezultat le ni čisto v prvem planu. To dokazuje vzdušje tako na igrišču in ob njem ter krepak stisk roke na koncu tekme z besedami: „Nasvidenje prihodnje leto!“

TOMAŽ KRIŽNIK

Mladi so se pomerili

Koordinacijski odbor za SLO in DS (splošni ljudski odpor in družbeno samozaščito) pri OK SZDL Mozirje je pripravil tekmovanje mladih v znanju in veščinah obrambne dejavnosti. Že rano zjutraj so se zbrali v mozirski šoli in opravili vse predpisane naloge. Iz vsake osnovne šole sta sodelovali dve skupini. Od osmih tekmovalnih skupin so bili 1. Ljubno (1), 2. Luče (2) in 3. Mozirje (1). Tako je postala skupina Ljubnega občinski prvak in bo predstavljala našo občino na regijskem tekmovanju, ki bo še ta mesec v Slovenskih Konjicah. V zmagovalni skupini so sodelovali: Nado Naroločnik, Aleš Kralj, Jani Bogdan, Vida Jurjevec in Marija Štorgelj.

Že od nekdaj dobri živinorejci

Naši kmetje so odlični živinorejci in njih sloves sega daleč preko občinskih meja. Če verjamemo v stopnje razvoja, potem je razumljivo, da je današnjim gospodarjem predhodil rod, ki se je zavzemal za napredek v tej veji kmetijstva.

Znanje ni prišlo kar samo od sebe! Iskali so ga v raznih tečajih in šolah. Kot primer naj navedemo Žviževčevo kmetijo v Vologu, kjer sedaj že tretji rod upošteva načelo znanja. Namreč, stari oče je obiskoval kmetijsko šolo v Šentjurju, sin, ki danes gospodari je končal šolo na Grmu, njegov sin pa obiskuje šolo v Šentjurju. Trdna kmetija torej potrebuje znanje o stroki, saj tisto kar je veljalo še pred nekaj desetletji, danes ne pomeni nič več!

Zmotno bi bilo zadrečko kmetijstvo ocenjevati le iz stališča povojnega napredka.

Franc Zagožen, starejši je hranil katalog prvega „pregleda in premovanja rodovniške živine“ iz leta 1936. Takrat so imeli v Šmartnem ob Dreti Selekcijsko društvo za belo slovensko govedo. Slednje je bilo tudi prireditelj prireditve 1. septembra 1936. V katalogu je napisano, da so društvo ustanovili leta 1933 na pobudo „rodovničarja“ Franca Zagožena, ki je bil pred tem časom na tečaju za molzne kontrolorje v Mariboru. Med kmetovalci je za delovanje društva veliko delal Martin Zidarn. Društvo pa so vodili odborniki: Martin Zidarn, Peter Zagožen, Franc Zagožen, Josip Bastl, Josip Miklavc, Ferdo Weiss in Ivan Krivec. Opravili so molzno preizkušnjo in ugotovili najvišjo molznost 3724 l, medtem ko je bila povprečna 2274 litrov mleka. Pomanjkanje plemenjaka je zaviralo hitrejši

razvoj. Končno so ga dobili od sosednjega društva iz Mozirja. Leta 1935 je bilo pod molzno kontrolo že 35 krav. Leta 1936 so tetovirali prvi zarod, delo je opravil „zvezni molzni nadziratelj“. Molzno preizkušnjo za ves okoliš je prevzel Ivan Gostečnik. Posle tajnika in rodovničarstva pa je opravljala učiteljica Zora Oblesčak. Na dan razstave je društvo imelo 34 krav in 13 glav naraščaja. Zanimivo je še to, da društvo ni opravljalo le navedenih nalog, skrbelo je tudi za pospeševanje svinjereje, kokošereje in sajenje semenskega krompirja. Pripravljali so tečaje in predavanja in širili kmečki tisk, oziroma časopis Kmetovalec. Ohranjene so tudi slike razstave kokoši v Šmartnem ob Dreti. Če se povrnemo na razstavo in premiranj, potem razberemo iz kataloga, da je bilo razstavljenih skupaj 41 živali, od teh pa je bila kot najboljša krava proglašena „bela“ iz hleva Antona Krefla (Pusto polje 17) z 3724 litrov molznosti.

Pozneje je društvo svojo dejavnost razširilo še na Bočno. Vsekakor pa je zasluga takratnih naprednih živinorejcev, da je danes ta del naše občine živinorejsko in sploh kmetijsko tako razvit.

A. VIDEČNIK

Posavski travnik Franca Zagožena (1935)

O delu študentskega kluba

Letošnji program dela gornje-savinjskega študentskega kluba (ZSSK) vsebuje bistveno novost.

Potrebujemo programe (trdim, da se na njihovi osnovi odločamo za aktivnost ali pasivnost), ki motivirajo, budijo željo po sodelovanju, ki dajejo občutek pripadnosti (cilju in ljudem, povezanim z njim).

In prej omenjena vsebinska novost dela ZSSK?

Pod okriljem naših idej, hotenj, sposobnosti in možnosti je organizacija PRVEGA SLOVENSKEGA ŠTUDENTSKEGA RAZISKOVALNO NAČRTOVALNEGA TABORA „GORNJA SAVINJSKA DOLINA 83“.

S programom tabora smo kandidirali pri občinski raziskovalni skupnosti (ORS) Mozirje in si pridobili njeno zaupanje.

Raziskovalni tabori so že utečen način dela gibanja. Znanost mladini (GZM, Ljubljana, Lepi pot 6), ki skrbi za uvajanje mladih v raziskovalno dejavnost, z namenom, da vzpostavi stike med mladimi in znanstvenimi in vzgojno izobraževalnimi organizacijami, da omogoči materialne in družbene pogoje, ki pospešujejo ustvarjalnost mladih in njeno sodelovanje z vrstniki iz domovine in tujine.

Cilji, ki jih želimo s študentskim raziskovalno-načrtovalnim taborom doseči so:

1. Vzbujaanje zanimanja za Gornjo Savinjsko dolino (in njena uveljavitev sploh) pri mladih raziskovalcih in načrtovalcih (pomen osebnih stikov). To je dolgoročni prispevek k razvoju gospodarstva v Gornji Savinjski dolini (kmetijstvo, gozdarstvo, turizem, storitvene dejavnosti, energetika) in preudaren način zbiranja gradiva za publikacije, knjige in dokumente o Gornji Savinjski dolini.

2. Udeleženci študentskega tabora si na ta način utrjujejo in pridobivajo potrebne delovne navade in dragocene izkušnje, to je, vprašanja obravnavajo na večpanožen (multidisciplinaren) način. Tabor z delovnim naslovom Študentsko-načrtovalni tabor Gornja Savinjska dolina 1983 (krajše Gornja Savinjska dolina 83) je metodološko zasnovan triletno (vsako leto je uporabna zaključena celota) in ga letos povezuje rdeča nit (glavni moto): OHRANJANJE ŽIVOSTI VIŠINSKIH IN HRIBOVSKIH KMETU LUČKO-SOLČAVSKEGA PODROČJA.

Zgornjesavinčan je pri-maknil lonček tudi k uveljavljanju slovenskega stenografskega sistema. Stenografija je način hitrega pisanja s posebnimi znaki in krajšavami, ki omogočajo sprotno zapisovanje najhitrejših govorov, narekov ipd. (Ime v dobesednem prevodu iz grščine pomeni „tesnopol“.) Zaradi različnosti jezikov se razlikujejo tudi sistemi v raznih jezikih. Po Hafnerjevi zaslugi smo Slovenci dobili priredbo sistema prav kmalu, vendar je žal ostala brez vpliva na poznejši razvoj, ker je bila zgrešena.

Franco Hafner je bil rojen 1. avgusta 1839 v Gornjem Gradu. Leta 1858 je končal učiteljsko, nato pa je služboval pri nekdanjem Sv. Križu poleg Rogaske Slatine (ki je danes zaselek Rogaske Slatine), v Celju, na nižji realki v Ljutomeru, v Slovenj Gradcu (1863–1872), od novembra 1872 pa je bil na vadnici v Mariboru, hkrati pa je bil od leta 1870 še okrajni šolski nadzornik. Bil je dober učitelj in pedagog, kot nadzornik pa je bil prevnet zagovornik nemščine.

Leta 1865 je napisal slovensko stenografijo po nemškem Gabelsbergerjevem sistemu, kar

je prvi rokopisno ohranjeni stenografski izdelek pri Slovencih. (Na začetku tega stoletja ga je izdal S. Miholič v zagrebškem časopisu Stenograf.) Spis obsega zgodovino stenografije, oblikovanje besed, krajšanje besed in stavkov. Hafner se je pri prevajanju tesno naslanjal na Gabelsbergerjev izvirnik; iz njega je vzel 15 črk v istem pomenu, za 10 slovenskih črk pa je prikojil Gabelsbergerjeve znake, npr. C iz N, Č iz EIN ipd. Hafnerju niso bile znane druge slovenske priredbe nemškega sistema, zlasti ne češka, na katere bi se moral ozirati, če bi hotel uspeti.

Hafner je bil samouk in njegovo delo je popolnoma samostojno. To je njegova prednost, obenem pa tudi pomanjkljivost. Škoda je namreč, da se ni bolj držal izvirnih znakov oziroma da ni bolj posegel v izvirni nemški sistem in ga približal drugim slovanskim. Nekateri spremembe so nepotrebne in jezikovno neutemeljene. Pomanjkljivo je tudi Hafnerjevo krajšanje besed in stavkov.

Slovenska matica iz Ljubljane je leta 1869 poslala Hafnerjev prevod Gabelsberger-

Ne zametujmo litoželeznih nagrobnikov

Kot smo že pisali v Novicah je bila pred tremi leti v novo-memskem muzeju razstava litoželeznih izdelkov nekdanje znamenite slovenske železarn na Dvoru pri Žužemberku na Dolenjskem, ki so jo ustanovili 1796 češki knezi Auerspergi in je bila do srede devetnajstega stoletja edina na slovenskem ozemlju, ki je izdelovala predmete umetniškega liva, ki še danes ponekod krasijo slovensko pokrajino in stanovanja. Takratna livarna je imela sposobne strokovnjake in tako so po skoraj dvesto letih marsikje po Sloveniji še:

litoželezne ograje za mostove, balkone, stopnišča, vodnjaki, peči, omare, okvirji za ogledala, namizna ogledalca, razpela, okrasni krožniki, omarice za ključke, različne svetilke, svečniki, okrasni predmeti v obliki figuric, razni podstavki, likalniki in seveda še marsikaj lepega ter tudi – mnogo različnih nagrobnih znamenj – križev in angelov, ki pa so se na srečo še v precejšnjem številu ohranila na slovenskih pokopališčih še do današnjih dni.

Ti litoželezni nagrobniki pa so prava znamenitost in nežen čipkast okras naših alpskih in predalpskih pokopališč, ki pa jih na žalost znajo bolj ceniti v tujini. Tako se v zadnjem času dogaja, da naši ljudje te spomenike odstranjujejo, inozemci pa jih zelo radi kupujejo, prav zaradi njihove zgodovinske vrednosti. Zato ponovno opozarjamo naj se v Gornji savinjski dolini ne sramujemo teh lepih starih znamenj, ki dajejo naši gorski pokrajini nek poseben čar in tudi govore o naši kulturni dediščini in smo jih zato tudi dolžni skrbno čuvati. In končno so ta nagrobna znamenja tudi na pogled mnogo lepša kot pa težak kup sivih marmornatih plošč, ki kljub velikim stroškom učinkujejo hladno in brezdušno. Če si bomo pa le enkrat vzeli čas in si jih natančno ogledali v Lučah, Solčavi in še kje, bomo opazili, da so prav za prav zelo zanimiva in da jih je s prav skromnimi sredstvi možno olepšati in tako ohranjati še nekaj čisto našega za pozne rodove. Staro pravilo pa tudi še vedno velja, da ni vse, kar je moderno in novo, tudi lepo!

Mogoče bomo pa vendar tako spoznali, da ni prav, da se ti nagrobniki znajdejo na smetiščih, namesto, da bi jih shranjevali na pokopališčih, saj se bodo zanimali zanje tudi naši izobraženci, ki jim ni vseeno, da takole propada naša kulturna dediščina.

M.

Urednikova beseda

V tej številki smo se vedno obveščali za referendum, zato nam je primanjkovalo prostora za mnoge sestavke, ki ste jih poslali. Marsikaj bo moralo torej počakati na prihodnjo številko. Daljši sestavek so napisali radioamaterji, tudi o nekaterih zanimivih občanih smo imeli gradivo pripravljeno, pa kaj ko smo na uredniškem odboru morali določenim vsebinam dati prednost. Seveda bomo poskrbeli, da pride v prihodnje vse na vrsto. Hvala za razumevanje.

Veterinarsko dežurstvo

16. 5. do 22. 5. Zagožen Drago, dipl. vet. Ljubno, tel. 840-094
23. 5. do 29. 5. Kralj Ciril, dipl. vet. Ljubno, tel. 840-112
40. 5. do 5. 6. Lešnik Marjan, dipl. vet. Mozirje, tel. 840-017
6. 6. do 12. 6. Zagožen Drago, dipl. vet. Ljubno, tel. 840-094
13. 6. do 19. 6. Kralj Ciril, dipl. vet. Ljubno, tel. 840-112

Kino Mozirje v juniju

2. Moja žena je čarovnica – italijanski film
4., 5. Zakaj prav meni – italijanski film
7. Neka druga ženska – jugoslovanski film
9. Erotične pustolovščine – francoski film
11., 12. Rudarjeva hči – ameriški film
14. Zgodbe čuvaja plaže – zah. nemški film
16. Ljubezen izpod 17. let – zah. nemški film
18., 19. Krvava maturantska noč – ameriški film
21. Tri Švedinje – zah. nemški film
23. Polnočni expres – angleški film
25., 26. Lovec na morske pse – ameriški film
28. Nedeljski ljubimci – ameriški film
30. Vroče majice – ameriški film

Kino Ljubno v juniju

4.–5. VI. SINOV VELIKE MEDVEDKE – nemški film,
7. VI. GNEČA V AFRIKI – italijanski film,
11.–12. VI. AERODROM 80 CONCORDE – ameriški film,
12. VI. SNEGULJICA IN SEDEM PALČKOV – ameriški film,
14. VI. INVAZIJA TRETJIH BITIJ – ameriški film,
18.–19. VI. LJUBEZNI IZPOD 17 – zah. nemški film,
21. VI. SHE – ONA TO DELA BOLJŠE – ameriški film,
25.–26. VI. NEDOSEGLJIVI MOST – ameriški film
28. VI. LETOVANJE V GRČIJI

Kino Gornji grad v juniju

4. PEKLENSKA ČETRT SAD DRAMA
11. MLADI IN SVOBODNI SAD
18. BELI SUZNJI ZA HONGKONG
2 „BEGUNKA“

Nove knjige v knjižnici

I. LEPOSLOVJE: Lainšček: Peronarij, Munih–Petrič: Sovraštvo je večno, Petek, S.: Skrivne vezi, Javoršek: Adamovo jabolko, Rozman, S.: Tudi sneg je lahko ljubezen, Hribar: Ubiti očeta, Lipuš, F.: Odstranitev moje vasi, Draško-vič: Sodnik, James: Dedinja, Lem: Eden, Huxley: Krasni novi svet, Thorwald: Moški s čeri, Sjöwall: Priskutnež (Krimi–4), Zbrano delo A. J. Cronina v srbohrvaščini, Benzon: Marijana 1–3 (srbohrvaščina), Nery: Julija 1–3 (srbohrvaščina), Gbineau: Stephanie 1–3 (srbohrvaščina)

II. STROKOVNA LITERATURA: Lipušček: Iran proti Iranu,

Kreft: Spori in spopadi 2. del, Turk: Uvod v ekonomiko TOZD, Zdravo življenje, Znanost (iz zbirke Velika ilustr. enciklopedija), Dittmar: Zrela ženska, Longman: Nega sobnih rastlin, Dolenc: Uporaba in nega konj v SLO, Mikuž: Svet po vojni 1945–57, Zei: Morski ribji trg, Karapandža: Moji najljubši recepti, Trstenjak: Temelji ekonomske psihologije, Poniž: Numerične estetike in slov. literarna znanost

III. MLADINSKA LITERATURA: Izbrano delo Karla Maya, Jurca, B.: Anča Pomaranča, Zupan, V.: Potovanje v tisočera mesta, Andersen: Leteči kovček.

Matična kronika za april 1983

POROKE: VRTAČNIK Alojz, star. 27 let, gozdarski tehnik iz SP. Kraš 44 in UGOVŠEK MARIJA, stara 21 let, prodajalka iz Florjana 28, KRUMPACNIK Vojko, star 25 let, statistik iz Zlavra 25 in PRUS Veronika, stara 25 let, agronom iz Zlavra 25, KRIVEC Alojz, star 23 let, gozdarski tehnik iz Raduhe 27 in PLESNIK Marija, stara 19 let, dijakinja iz Raduhe 27, MLINAR Ivan, star 24 let, ključavničar iz Šentjanža in PAVLIČ Irma, stara 20 let, delavka iz Raduhe, STORGEJ Srečko, star 24 let, električar iz Grušovelj 5 in STRASEK Jelka, stara 22 let, ekonomist iz Rečice/S 56, BEVC Stanislav, star 27 let, dipl. agronom iz Dolenje vasi 7 in NOVAK Silva, stara 26 let, agronom iz Dolenje vasi 7, BASTELJ Peter, star 30 let, tehnolog iz Vologa 10 in BEVC Terezija, stara 23 let, študentka iz Gornjega grada 119, BIZJAK Janez, star 24 let, delavec iz Radegunde 18 a in ŠKOFLEK Danica, stara 19 let, natakarcica iz Dobrne 60.

SMRTI: TERBOVŠEK Franciška, stara 88 let, upokojenka iz Radmirja 77, PODLESNIK France, star 70 let, kmet iz Tera 46, VEZOČNIK Alojzij, star 72 let, upokojenec iz Juvanja 18, MLINAR Stanislav, star 34 let, kmet iz Primoža 58, PUSTOSLEMŠEK Marija, stara 48 let, kmetovalka iz Florjana 12, LOGAR Elizabeta, stara 73 let, upokojenka iz Logarske doline 4, KROPOVŠEK Franciška, stara 73 let, gospodinja iz Šmartna/D 36, ČOPAR Franc, star 42 let, delavec iz Lepe njive 31, RAKUN Janez, star 77 let, upokoje-

nec iz Šentjanža 7, RIGA Franciška, stara 79 let, upokojenka iz Ljubje 75, CELINŠEK Elizabeta, stara 87 let, kmetovalka iz Mozirja, RAJTER Bernarda, stara 1 leto iz Lepe njive, KOTNIK Rudolf, star 48 let, inv. upokojenec iz Mozirja 275;

Savinjske novice

„Savinjske novice“ izhajajo mesečno - Izdaja SZDL občine Mozirje - Urejuje uredniški odbor - Glavni in odgovorni urednik Aleksander Videčnik - Fotografska priprava Ciril Sem - Uredništvo in uprava: Mozirje 175, telefon: (063) 831-069 - Žiro račun pri SDK ekspozitura Mozirje, številka:

52810-637-55424 - Savinjske novice, glasilo SO Mozirje - Rokopise, objave in oglase za vsako številko sprejema do 20. v mesecu - Stavek, filmi in prelom DITC, toz Grafika Novo mesto - Tisk na rotaciji Ljudske pravice v Ljubljani - Po mnenju IS SRS, Sekretariata za informacije (št. 421 1/72 z dne 9. maja 1973) je časopis opravljen davka na promet proizvodov.

PETER WEISS